Registered and distributed under permit No. 298 authorized by the Act of Oct. 6, 1917, at the Post Office of Chicago, Ill. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Največji slovenski tednik v Združenih državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV uredništva in uprave:

1951 W. 22nd St. Chicago, Ill.

5 Copies
Joseph Zalar
1004 N Chicago st

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

OFFICE: 1951 W. 22nd Place Chicago, Ill.

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

No. 8. Štev. 8. Chicago, Ill., 27. februarja (February) 1918. Leto IV. Volume IV.

URADNO NAZNANILO.

Pri sejah glavnega odbora meseca januarja t. l. določilo se je, da se ima vršiti splošno glasovanje o sledečih resolucijah:

1) **Resolucija za popravek imena Jednote.**
2) **Resolucija za potrditev Mladinskega oddelka.**
3) **Resolucija o enakopravnosti članic.**

Omenjene resolucije so objavljene v današnji številki Jednotinega Glasila. Celokupno članstvo se prosi, da resolucije pazno prečita in glasuje po svojem lastnem prepričanju za ali proti odobritvi istih. Vsak član in članica K. S. K. Jednote ima pravico voliti in to pri seji ali doma. Glavni odbor je določil čas glasovanja dveh mesecev in sicer mesec marc in april tekočega leta. Glasovanje se zaključi z mesecem aprilom in po določilu glavnega odbora Jednote, morajo biti vse glasovnice v glavnem uradu do 1. maja 1918. Na glasovnice, ki bodo dospele v glavni urad Jednote po 1. maju t. l., se ne bode oziralo. Za odobritev ene ali druge resolucije je potrebno dve tretjini večine oddanih glasov. Kakor hitro bodo glasovnice vrnjene od strani društev, se bode izid glasovanja naznanil potom Jednotinega Glasila.

Vsem tajnikom in tajnicam krajevnih društev se naznanja, da sem odposlal na vsako društvo v ta namen potrebne glasovnice. Društveni tajniki in tajnice se prosijo in opozarjajo, da resolucije označene na glasovnicah pri sejah prečitajo in vzrok glasovanja članom(icam) raztolmačijo. Potem se izroči vsakemu članu in članici po eno glasovnico, katero član(ica) izpolni in nato zopet izroči dr. tajniku ali tajnici.

Pripomniti moram, da je to prvo splošno glasovanje v zgodovini K. S. K. Jednote. To so prve tri točke, ki so predložene vsakemu posameznemu članu(ici), da o njih sklepa in odločuje. Člani in članice Jednote smejo biti vsled tega ponosni(e) in želeti je, da se bode glasovanje v najlepšo zadovoljnost zaključilo in da si bode vsak član(ica) štel(a) v nekaj svetega in važnega ter volil po svoji najboljši previdnosti za dobrobit in napredek organizacije. Pri volitvi ZA ali PROTI eni ali drugi resoluciji naj se označi v četverokotu ali rubriki "križ" (X), drugega naj se v četverokot ne piše.

Z bratskim pozdravom

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

Glavni urad, 18. febr. 1918.

Splošno glasovanje št. 1.

GLASOVNICA

posameznega člana(ice) Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Potrjeno:
JOSIP ZALAR,
glavni tajnik.

Potrjeno:
PAVEL SCHNELLER,
gl. predsednik.

I.

RESOLUCIJA ZA POPRAVEK IMENA JEDNOTE.

Ker bi se morala glasiti pravilna prestava in angleška označba charterja **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških, izdanega** dne 12. januarja 1898: **"Grand Carniolian-Slovenian Catholic Union of the United States of America"**, in ker je gornja prestava natančna in pravilna in je rabila označena organizacija to angleško besedilo že od svoje ustanovitve in —

ker vsebujejo člani inkorporacije označene Jednote označbo in prestavo imena **"Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota v Združenih državah ameriških** v angleščini: **"Grand Carniolian SLAVONIAN Catholic Union of the United States of America"**; in ker beseda **"SLAVONIAN"** ne odgovarja pravilni prestavi **"SLOVENIAN"** kar znači **"SLOVENSKA"**

radi tega se sklene in določi, da naj se sestavi dostavek ali premembo po pravilnih uradnikih te Jednote, v svrho popravka gorioznačenih členov inkorporacije, da se bo glasilo ime v angleščini: **"Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America"** in da naj se rabi in nadomešča besedo **"Slovenian"** na vsakem mestu označenih členov inkorporacije, kjer je bilo dosedaj označeno ime **"Slavonian,"** ter da naj se ta popravek vpiše ter predloži Zavarovalnemu superintendentu države Illinois v Springfield, Ill., na podlagi postave in da naj se za vedno rabi pravilno angleško prestavo imena: **"Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America"** in da naj zanaprej ostane okrajšava imena označene organizacije **"K. S. K. J."** kakor dosedaj.

ZA sprejem in odobritev gornje resolucije:.....	
PROTI sprejemu in odobritvi gornje resolucije:.....	

(Pri glasovanju naredite križ (X) v enem izmed teh četverokotov.)

II.

RESOLUCIJA ZA UVEDBO MLADINSKEGA ODDELKA.

Oziraje se na prošnje in zahteve članov raznih in številnih podrejenih društev **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah Ameriških** uvedlo se je okrog 1. junija 1916 poslovanje organizacije, doslej v obče znane pod imenom **Mladinski oddelek K. S. K. J.** in ker ta organizacija še ni postavnim potom v stiku s Kranjsko-Slovensko Katoliško Jednoto, temveč je povsem zase ločen in neodvisen oddelek te Jednote, in ker se smatra za koristen korak označenega **Mladinskega oddelka** in **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote**, da bi se omenjeni **Mladinski oddelek** ustanovil in priklopil kot definitivna postavna podružnica ali pomožni oddelek spadajoč h **Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti v Združenih državah ameriških,**

radi tega se sklepa in določa, da naj se sestavi premembo (dostavek) k pravilom inkorporacije **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških** in sicer po pravilnih uradnikih te Jednote in da naj se ta dostavek glasom postave predloži Zavarovalnemu superintendentu države Illinois v Springfield, Ill., vsled tega, da se bo postavnim potom pripustilo in odobrilo označeni Mladinski oddelek, kot postavna in določena podružnica ali pomožni oddelek **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških** in da bo ta oddelek znan ter za vedno označen pod imenom **"Mladinski oddelek K. S. K. J."**

ZA sprejem in odobritev gornje resolucije.....	
PROTI sprejemu in odobritvi gornje resolucije.....	

(Pri glasovanju naredite križ (X) v enem izmed teh četverokotov.)

III.

RESOLUCIJA ZA UVEDBO PRAVICE ČLANICAM, DA SE BODO LAHKO UDELEŽEVALE KONVENCIJ.

Ker je pri **Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti v Združenih državah ameriških** večje število podrejenih društev obstoječih iz samih članic in ker je več teh krajevnih ženskih društev predložilo glavnemu odboru **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote** zahteve in prošnje, da bi se jim podelila pravica pošiljati članice (ženske) svojih krajevnih društev kot delegatinje ali zastopnice na glavna zborovanja (konvencije) **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote,** ki se vršijo od časa do časa, in da naj bi se to zastopništvo vršilo ter podeljevalo na tak način, kakor se to vrši z moškimi krajevnimi društvi **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote** in ker se nalaga označenim ženskim krajevnim društvom jednake obveznosti in dolžnosti glede plačevanja asesmentov in drugih prispevkov, spadajočih v **Kranjsko-Slovensko Katoliško Jednoto** kakoršne plačujejo tudi moški člani, ali moška krajevna društva, torej so navezana vsa društva na ene in iste določbe ter pravila

vsled tega naj bo sklenjeno in določeno, da naj se člene inkorporacije ustave in pravil **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških** na podlagi postave izpremeni v toliko, da bo označeno in določeno, da imajo krajevna društva **Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote,** obstoječa iz samih članic tudi moč in pravico izbirati si iz svoje vrste članice kot zastopnice ali delegatinje, ki se bodo udeleževale konvencij **Kranjsko-Slovenske Katoliško Jednote** in sicer od časa do časa in da naj imajo zastopnice ženskih društev jednake prednosti in pravice in da so podvržene jednakim predpisom in obveznostim kot zastopniki ali delegatje moških krajevnih društev.

ZA sprejem in odobritev gornje resolucije.....	
PROTI sprejemu in odobritvi gornje resolucije.....	

(Pri glasovanju naredite križ (X) v enem izmed teh četverokotov.)

Ime društva ..... številka.....

v ..... Datum 1918

Podpis člana(ice): .....

certifikat številka.....

Referendum Ballot

issued to the members of the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

Attested by
JOS. ZALAR,
Supreme Secretary.

Approved by
PAUL SCHNELLER,
Supreme President.

I.

RESOLUTION FOR CORRECTION OF NAME OF SOCIETY.

WHEREAS, the Charter of the **'Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota v Združenih državah ameriških'**, dated January 12th, 1898, contains and designates a translation of the aforesaid name in manner following: **"Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America"**; and, whereas, the aforesaid translation is true and correct and has been used as the English name of said Union since its organization

AND, WHEREAS, the Articles of Incorporation, of said Union, contain and designate a translation of **"Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota v Združenih državah ameriških"**, reading in manner following: **"Grand Carniolian SLAVONIAN Catholic Union of the United States of America"**; and whereas, the word "SLAVONIAN" is not but, the word **"SLOVENIAN"** is, a true and correct translation of the word **"SLOVENSKA"**.

THEREFORE, be it resolved that an amendment be prepared, by the proper officers of this Union, correcting the aforesaid Articles of Incorporation to read **"Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America"**, and that, the word **"Slovenian"** be substituted in every place or instance, in said Articles of Incorporation, where the word **"Slavonian"** appears and that said amendment be filed, according to law, with the Insurance Superintendent of the State of Illinois at Springfield, Illinois, and that the true and correct English name of this Union shall at all times be **"Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America"**; and, that the abbreviated name of said organization be and remain, as heretofore, "K.S.K.J."

FOR the adoption and approval of the above quoted resolution.....	
AGAINST the adoption and approval of the above quoted resolution.	

(Vote by marking X in either of squares.)

II.

RESOLUTION FOR ADOPTION OF JUNIOR DEPARTMENT.

WHEREAS, in consequence of petitions and requests of the members of various and numerous Subordinate Branches of the **"Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America"**, there was put into effect and operation, on or about June 1st, A. D. 1916, an organization, heretofore commonly known as **Junior Department** of the K. S. K. J.; and whereas, the aforesaid organization is not legally identified with the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union** but, is entirely a separate and independent entity to said Union; and whereas, it is considered to the best interest of the said **"Junior Department"** and the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union** that, the aforesaid **Junior Department** be made and established as a definite legal branch or auxiliary of the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.**

THEREFORE, be it resolved, that an amendment to the Articles of Incorporation of the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America,** be prepared, by the proper officers of this Union, and that the same be filed, according to law, with the Insurance Superintendent of the State of Illinois, at Springfield, Illinois, admitting and constituting the said **Junior Department** as a legal and definite branch or auxiliary of the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.** And that, it be known and designated, at all times, as the **"Junior Department of the K.S.K.J."**

FOR the adoption and approval of the above quoted resolution.....	
AGAINST the adoption and approval of the above quoted resolution.	

(Vote by marking X in either of squares.)

III,

RESOLUTION FOR GIVING FEMALE MEMBERS RIGHT TO ATTEND CONVENTIONS.

WHEREAS, there are a number of Subordinate Branches of the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America** composed solely of female members; and whereas, several of said subordinate branches so composed solely of female members addressed and presented their petitions and requests to the Supreme Lodge of the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union,** praying for the privilege and right of sending female members of their respective subordinate branches as delegates or representatives to the general conventions of the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union,** held from time to time, in the same manner as is afforded and given to subordinate lodges of the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union** composed of male members; and whereas, the aforesaid subordinate lodges composed solely of female members are taxed with like obligations and liabilities in payment of assessments and other contributions to the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union,** as are male members and, are subject and subservient to the same rules and by-laws,

THEREFORE, be it resolved, that the Articles of Incorporation, the Constitution and the By-laws of the **Grand Carniolian Catholic Union of the United States of America** be amended, in manner proper and, according to law to read, designate and proclaim that subordinate branches of the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union,** composed solely of female members, have the right and privilege of selecting from their respective female members representatives or delegates who shall attend the conventions of the **Grand Carniolian Slovenian Catholic Union,** held from time to time, and, shall have the same right, privileges and be subject to the same rules and obligations as representatives or delegates from subordinate branches composeed of male members.

FOR the adoption and approval of the above quoted resolution.....	
AGAINST the adoption and approval of the above quoted resolution.	

(Vote by marking X in either of squares.)

Name of the Society..... Number.....

at..... Dated.....1918.

.....

Signature and certf. number of member.

V pojasnilo in uvaževanje članom in članicam K. S. K. J. pred prvim splošnim glasovanjem.

Ker se bo prihodnja dva meseca vršilo splošno glasovanje pri krajevnih društvih o predstoječih treh točkah ali resolucijah in ker bo ob enem to glasovanje prvo v zgodovini naše Jednote, radi tega si štejem v dolžnost, da na tem mestu podam članstvu nekoliko več pojasnila o tem.

O RESOLUCIJI ŠTEV. 1.

Iz te resolucije se razvidi, da se gre za popravek imena. Zakaj? Vsakteremu izmed članov in članic je znano, da vse naše tiskovine, pravila in drugo, kjerkoli se nahaja ime Jednote v angleskem jeziku, povsod se glasi "Grand Carniolian SLOVENIAN Catholic Union of United States of America". Istotako je označeno v Charterju, kar je tudi pravilno. Toda v točkah inkorporacije je pomota v imenu **Slovenian** in se glasi **"SLAVONIAN"**, kar nikakor ni pravilno in prestava ne odgovarja besedi "SLOVENSKA". Vse uradne listine, ki jih dobimo od zavarovalnega oddelka države Illinois nosijo to napako in se glasijo na ime "SLAVONIAN". Pisal sem o tem na zavarovalninski oddelek in pojasnil, da naša Jednota ni "SLAVONSKA", marveč SLOVENSKA, ter sem prosil, da bi se to vpoštevalo, ker se je pomota morala vriniti ob času inkorporacije. Prejel sem odgovor od načelnika zavarovalninskega oddelka, ki mi naznanja, da je njemu nemogoče popraviti ali premeniti ime, kajti do tega ima pravico in oblast le članstvo Jednote potem svojih zastopnikov ali delegatov pri konvencijah. Razvidno je torej, da je bilo nemogoče glavnemu odboru Jednote to pomoto popraviti, ter da načelnik zavarovalninskega oddelka ni mogel uslišati prošnje glavnega odbora.

Ker pa pravila Jednote določujejo, da se zamore točke pravil ali Charterja premeniti tudi potom splošnega glasovanja, radi tega je glavni odbor sklenil pri seji januarja meseca, da se v to potrebno resolucijo predloži članstvu v razsodbo in obglasovanje na podlagi člena V, točka 24 Jednotinih pravil.

Da pa ne bode kateri izmed članov ali članic mislil, da se gre za kako skrivno stvar, kakor se me je že od več strani vprašalo zakaj se prav za prav gre, radi tega sem si štel v dolžnost članstvu pojasniti, da se ne gre za nič druzega nego le, kakor omenjeno za popravek imena "Slavonian" v "SLOVENIAN", kar bode odgovarjalo pravilno imenu Jednote. Vsled tega upam in priporočam, da članstvo glasuje za sprejem resolucije.

O RESOLUCIJI ŠTEV. 2.

Članom in članicam Jednote je znano, da se je na priprošnjo več krajevnih društev ter članov in članic ustanovil otroški ali Mladinski oddelek. S tem oddelkom smo pričeli poslovati 1. junija 1916. Ko se je z Mladinskim oddelkom pričelo poslovati, še ni bil sprejet zakon v državi Illinois, ki bi dovoljeval bratskim podpornim organizacijam, sprejemati otroke v svojo sredo. Določil pa je načelnik zavarovalninskega oddelka sam, ter izjavil, da imajo bratske podporne organizacije poslujoče v državi Illinois, pravico sprejemati in zavarovati tudi otroke članov starišev. Vsled tega se je ustanovil Mladinski oddelek, ki je bil popolnoma samostojen in ločen od Jednote. Med tem časom, je pa sprejelo zakonodajstvo države Illinois in poleg tega še druzih šestnajst držav zakon, ki določuje in dovoljuje bratskim podpornim organizacijam sprejemati otroke in ustanavljati za nje podružnice, ki spadajo v tesno zvezo in pod okrilje dotične organizacije. Radi tega se je zdelo glavnim uradnikom Jednote umestno in potrebno, da se dostavi k členom inkorporacije tudi točko zadevajočo "Mladinski Oddelek". Vsled tega je bila resolucija štev. 2 po uradnikih Jednote potrjena in je članstvu predložena v odobritev, kar tudi upam, da bode cenjeno članstvo z veseljem storilo in glasovalo za sprejem resolucije.

O RESOLUCIJI ŠTEV. 3.

Uverjen sem, da bodeta resoluciji štev. 1 in 2 brez ugovora sprejeti in od članstva odobreni. Vem pa, da bode resolucija štev. 3 imela od gotovih strani kolikor toliko opozicije. Da se pa s to resolucijo nekoliko bolj seznanimo, hočem o isti nekoliko obširneje spregovoriti.

Pri konveniji leta 1904 se je sklenilo, da se zamorejo članice Jednote zavarovati za enake svote kakor člani. S tem sklepom so postale članice enakopravne moškim članom, kajti zavarovalninske svote so bile za članice iste kakor za člane; pravila so bila ista za članice kakor za člane; obveznosti in dolžnosti članic so bile iste kakor one članov. Torej z eno besedo rečeno, članice so postale enakopravne članom in ne smelo bi biti razlike med njimi.

Kakor hitro je ta vesela novica prišla v javnost, ženstvo se je pričelo zanimati za Jednoto. Kmalo za tem ustanovilo se je prvo žensko društvo Marije Pomagaj štev. 78, katero danes šteje 213 članic. Za tem društvom so se pričela ustanavljati ženska društva po raznih slovenskih naselbinah, tako, da imamo danes 30 ženskih krajevnih društev, ki štejejo nad 2100 članic. Če k temu številu prištejemo še članice, ki spadajo k moškim društvom, dobimo skupno število članic, ki šteje domalega ena tretjina skupnega članstva K. S. K. Jednote. To dejstvo nam kaže, da ravno osmo glavno zborovanje Jednote, ki se je vršilo oktobra meseca leta 1904, je napravilo velik korak k napredku in naraščaju organizacije v tem, ko je pripoznalo članice enakopravne članom.

Članice ženskih društev spoznavši, da ni razlike med njimi in med moškimi društvi, da imajo iste dolžnosti kakor člani moških društev, razun, da se jim krati gotove pravice, do katerih so opravičena moška društva in to je, da niso in da nimajo pravice biti zastopana po svojih lastnih članicah pri konvencijah, vsled tega so javno prosile in zahtevale, da bi delegatje pri konvencij spremenili

[illegible] prosili, ki dokazuje, da zamorejo biti ženska društva pri konvencijah zastopana le po moških delegatih v toliko, da bi tudi one same zamogle izbrati si iz svoje srede, zastopnice ali delegatinjo, ki naj bi reprezentirala in zastopala pravice članic dotičnega društva.

Ko so članice stopile s to zahtevo v javnost, sem spoznal, da so njih želje in zahteve opravičene, ter sem vsled tega priporočal v svoji poslanici predloženi glavnemu zborovalcem 12. in 13. konvencije. Ravno tako je gospodarski odbor zadnjega glavnega zborovanja toplo priporočal delegatom enakopravnost članic v popolnem obsegu. Glasovanje je pokazalo, da je bilo veliko število delegatov za omenjeno enakopravnost, vendar pa je bil predlog za žensko enakopravnost odklonjen z 11 glasovi večine. Članice so se vsled tega počutile prezirane in nezadovoljne, radi tega so se obrnile s prošnjo do glavnega odbora, ter prosile, da naj bi se dalo njih opravičeno zahtevo na splošno glasovanje celokupnemu članstvu Jednote. Glavni uradniki zbrani pri seji meseca januarja t. l. so spoznali prošnjo in zahtevo članic za opravičeno, radi tega so sklenili, da se ugodi zahtevam članic in v ta namen je članom in članicam predložena resolucija štev. 3.

Ker se pa večkrat sliši od ene ali druge strani, da ženske niso opravičene do enakopravnosti; da ženske ne spadajo na konvencije; drugi zopet trdijo, da ženske ne znajo kaj je Jednota, da se naj ženske držijo kuhinjskega in ostalega hišnega dela — urejevanje Jednotinih poslov pa naj pustijo v rokah članov. Take in enake govorice se slišijo od raznih strani. Toda, dragi mi sobratje in člani, ne bodimo tako ozkomisleči. Res je, da so ženske pravi in sposobni faktorji v hišnem gospodarstvu, toda na drugi strani moramo pa tudi pripoznati, da dokler gre čast in kredit ženskam v hišnem poslovanju, moramo istočasno pripoznati jim čast in kredit v društvenem oziru. Če bi se naše ženstvo ne zanimalo za društveno in Jednotino življenje, če bi ne znale ceniti vrednost in važnost društev in Jednote, bi nikakor ne imeli 30 ženskih krajevnih društev. Naša Jednota bi nikakor ne štela tako velikega in častnega števila ženskih članic. Toda, ker naše ženstvo zna in ve, kaj je koristno in kaj je potrebno, radi tega se zanima in deluje z vso vnemo z napredek društvenega življenja. S tem delom so članice pokazale, da niso samo za kuhati, šivati, ribati, prati in opravljati samo hišna dela, marveč da so zmožne voditi in opravljati tudi društvene posle.

Radi tega apeliram na slavno članstvo naše dične Jednote in prosim, da glasuje za sprejem in odobritev te resolucije in sicer iz sledečih razlogov:

Naša Jednota šteje 30 ženskih društev, kojih število znaša nad 2100 članic. Poleg tega je veliko število članic pri moških društvih, tako, da skupno število članic znaša približno eno tretjino celokupnega članstva Jednote. Dalje moram priznati, da so bila zadnji čas ravno ženska društva jako delavna. Pridobila so lepo število novih članic, ter vsled tega bila opravičena do večine podpor, razpisanih po glavnem odboru Jednote. Istotako so se ženska društva pokazala jako marljiva od časa ustanovitve Mladinskega oddelka. Pridobila so jako lepo število članov in članic v Mladinski oddelek in s tem pokazala pravo navdušenje in zanimanje za napredek organizacije. Vzemimo si za vzgled društvo sv. Srca Marije 86, v Rocksprings, Wyo. To društvo šteje 48 članic, poleg tega pa ima tudi vpisanih 57 otrok. Ravno tako je z ostalimi ženskimi društvi. Vsa društva delujejo za vsemi silami za naraščaj in napredek Jednote. Iz lastne skušnje tudi znam, da je bilo poslovanje med glavnim uradom in uradi ženskih društev za časa mojega poslovanja najpovoljnejše in v popolno zadovoljstvo, kar spričuje in dokazuje, da so članice zmožne opravljati društvene posle in da so jako točne v svojem delu. Navedel bi lahko še mnogo enakih slučajev, s katerimi bi lahko dokazal slavnemu članstvu Jednote, da so članice opravičene do njih zahtev, toda vem, da zadostujejo predstoječa pojasnila, ter upam, da bode članstvo pripoznalo opravičeno zahtevo, ter glasovalo za sprejem in odobritev resolucije.

Pokažimo dragi sobratje, da znamo ceniti dobro in pošteno delo naših sosester članic in imejmo pred očmi to, da dokler imajo članice naše Jednote iste dolžnosti in obveznosti, kakor člani, naj imajo tudi iste pravice in glasujmo vsi za odobritev resolucije.

Želeč vsem skupaj najboljšega vspeha pri splošnem glasovanju, sem spoštovanjem in bratskim pozdravom

Vam vdani sobrat,

Joliet, Ill., 22. febr. 1918.

Josip Zalar, gl. tajnik.

Društvene vesti in dopisi.

NAZNANILO.

Društvo sv. Družine štev. 5 K. S. K. J. v La Salle, Ill., je sklenilo, da ima celo leto 1918 "čarter" odprt, ali da novim članom ni treba pristopnine pri vstopu plačati. Društvo je ta sklep naredilo v spomin 25. letnice društvenega obstanka, katerega obhaja to leto.

Naj tudi omenim, da se naj prvo nedeljo v marcu društveni člani seje polnoštevilno vdeleže, ker se bodo spovedni listki delili in za rešiti je več drugih važnih točk. Zadnjič so člani sklenili, da bodo nabavili ali kupili eno okno pri novi cerkvi s podobo sv. Družine in da se cerkvena društvena zastava prenovi ali kupi sploh nova.

Torej kakor izprevidite, je zadnji čas, da se to uredi za katere predmete bo treba dosti novcev šteti. Na tej seji se bo končno vse to sklenilo in pride še več drugih važnih predlogov na dnevni red. Prosim torej, da pridete vsi na sejo dne 3. marca.

Vas vse člane in članice pozdravlja:

John Pražen, tajnik.

NAZNANILO.

Članom in članicam dr. sv. Janeza Krstnika št. 13 Biwabik, Minn.

Ker je nastopil postni čas, vas prosim, da boste vsi opravili svojo versko dolžnost, ali velikonočno spoved in se izkazali s spovednimi listki. Če te verske dolžnosti kak član(ica) ne izvrši, ali celo zanemari se podvrže suspendaciji iz društva in K. S. K. J.

Člane in članice našega društva ki živijo v Biwabiku, na Bangor, Cincinnati, Duluth in Belgrade Location bom pravočasno obvestil v našem Glasilu, ali pa ustmeno, če bo mogoče, kedaj bo prišel semkaj slovenski duhovnik, da bo lahko vsakdo opravil svojo versko dolžnost.

Člane in članice, živeče izven društvenega sedeža pa prosim, da naj opravijo spoved kadar imajo priložnost. Toliko v pojasnilo, da se potem ne bo mogel nihče izgovarjati ali navajati kak vzrok, ker to mu ne bo nič pomagalo.

S sobr. pozdravom

Matt R. Tometz, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Petra št. 30. v Calumet, Mich.

Pri odborovi seji dne 6. jan. 1918 so se sklenili sledeči dodatki in točke glede bolniške podpore pri našem društvu; tako so se ti dodatki prečitali in odobrili od vseh navzočih na redni mesečni seji dne 13. januarja t. l. in sicer:

Prvič: Z novo bolniško podpora se prične po seji meseca jan. to je od 14. januarja 1918 dalje.

Drugič: Bolni član se mora takoj prvi dan zglasiti pri bolniškem obiskovalcu, ker se mu bo bolniško podporo od istega dne vpoštevalo; nadalje, bolnik ki lahko hodi, se mora vsaj dvakrat na teden zglasiti pri bolniškemu obiskovalcu, ako ne, nima obiskovalec pravice narediti bolniškega lista za bolnika.

Tretjič: Če se dvomi o bolnikovi bolezni, mora tak bolnik prinesti zdravniško spričevalo od zdravnika, ki ga je zdravil.

Četrtič: Ko bolnik ozdravi; se mora isti dan naznaniti s kompanijsko knjižico, ali s potrdilom zdravnika, ki ga je zdravil.

Petič: Če član dolguje društvu na prispevkih ni deležen bolniške podpore. Glej pravila Jednote stran 47 člen XIV in točko 110.

Naposled se še enkrat opozarja na sklepe društvene seje z dne 9. dec., da vsi oni člani, ki plačujejo na dva meseca, da naj najkasneje 10 dni po društveni seji društvene prispevke, ker ob ob gori navedenemu času, mora tudi društvo poslati skupni asesment na glavni urad Jednote. Po gorimenovanem sklepu ne bo torej društvo nikogar več zalagalo, ampak ga bo ob taistem času suspendiralo. Vsak član naj torej prečita tozadevna Jednotina pravila.

S sobratskim pozdravom

Mihael Maierle, predsednik.
Paul K. Madronič, tajnik.

POSNEMANJA VREDNO.

Člani društva sv. Barbare štev. 40 v Hibbing, Minn. so skazali svoj patrijotizem na zadnji seji napram Združenim državam s tem, da so kupili za $350. — (tristopetdeset dol) Vojno hranilnih znamk. Ti so se ravnali po znanem patrijotičnem reku: Ne govori, ampak stori in daj! — Le tako naprej bratje! Da bi jih mogli vsako sejo še za toliko, ali še več za več vzeti. Zato posebno opominjam in prosim vse člane, da se gotovo vsake seje udeležijo, posebno sedaj v tem času, ker imamo vedno kaj novega ukrepati.

Tudi smo darovali $5.00 za piruhe vojakom — članom K. S. K. J.

Na prihodnji seji, dne 3. marca se bo razdelilo dostavke k Jednotinim pravilom, torej naj se vsak član prihodnje seje zanesljivo udeleži.

Sobratski pozdrav

John Povsha, tajnik.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam članom dr. sv. Alojzija št. 52 K. S. K. J., v Indianapolis, Ind., da se vrši prihodnja mesečna in trimesečna seja dne 3, marca ob 1. popoldne. Ta seja bo za člane jako važnega pomena, ker imamo več važnih točk na programu. Opozarja se člane, da se te seje kolikor mogoče vsi udeleže.

Na tem mestu navajam tudi sklep zadnje seje da "kdor izostane z mesečnino in ne plača vsaj do 14. v mesecu, bo plačal posebej še 3c. v društveni upravni sklad."

Članom na potnih listih naznanjam, da sem jim poslal dodatke k pravilom od zadnje konvencije, če jih morda kedo ni dobil naj mi to naznani.

Pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

John Matelič, tajnik.
2826 Calvelage Str.

PROTEST.

Naše društvo Sv. Jožefa, štev. 53, K. S. K. Jednote, v Waukegan, Ill. je na svoji redni mesečni seji dne 10. februarja 1918 razmotrivalo novo točko glede prestoplih članov in članic. Člen XIX, točka 135-A, stran 57, katera se glasi:

Vsak prestopli član in članica naj plača pri novem društvu bolniški asesment za šest mesecev nazaj, nakar ima iste pravice do bolniške podpore pri novem društvu kot ostali člani in članice, ali takoj od dneva prestopa. Ako pa prestopli član ali članica ni pri volji plačati bolniškega assesmenta za šest mesecev nazaj, je opravičen do bolniške podpore po določilih dotičnega društva.

Po mnenju članstva našega društva, je ta nova točka, v veliko kvar (škodo) vsakega posameznega krajevnega društva, ne oziraje se, je li veliko ali malo.

Naše društvo odločno protestira proti tej novi točki, ter zahteva, da se omenjena točka v toliko prenaredi, da se vsak prestopli član(ica), ki hoče biti v bolniškem odelku enakopraven, takoj pri vstopu v novo društvo MORA dati zdravniško preiskati, in sicer na DRUŠTVENE STROŠKE, ako pa tega noče storiti, ga ne more društvo sprejeti v bolniški oddelek, ker ako se član(ica) brani (boji) zdravniške preiskave, je gotovo sumljiv(a) glede svojega zdravja. Po mnenju našega društva, ne bi bil na ta način prikrajšan nobeden prestopli član(ica), in nobeno krajevno društvo bi ne bilo na ta način oškodovano. Vzemimo na primer, da kateri član(ica) boleha na dolgi neozdravljivi bolezni, in društvo h kateremu je spadal, mu je že izplačalo bolniško podporo, recimo za pet (5) ali šest (6) mesecev, potem si pa dotični član(ica) misli: sedaj bom pa lepo k drugemu društvu prestopil, saj me morajo prevzeti, ker imam tu pravila, in bodem zopet tam bolniško podporo prejemal(a), kadar mi bo pa zopet bolniška podpora potekla pri tem društvu, se pa zopet preselim in prestopim k drugemu društvu; društvo h kateremu spadam sedaj me ne bo oviralo pri tem da prestopim, ampak bo veselo, (me bo celo priporočilo) samo da se me iznebi. Taki in jednaki slučaji bi se lahko dogajali, ako bi bila omenjena točka v veljavi.

Zato se uljudno obračamo na slavni glavni odbor naše K. S. K. Jednote, da bo točko prej kot mogoče razveljavil.

Vsa cenjena krajevna društva spadajoča pod okrilje slavne slavne K. S. K. Jednote, so naprošena, da o tej novi točki razmotrivajo na svojih društvenih sejah, in ako se z našim protestom strinjajo, naj nas blagovolio v tem podpirati.

V Waukegan, Ill., 10. feb. 1918.

Frank Jerina, predsed.
Matija Ivanetič, tajnik.
Frank Opeka, zastop.
(Društveni pečat)

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Cirila in Metoda, štev. 59 K. S. K. J. v Eveleth, Minn. se naznanja vsem članom tega društva, da so nam pošle stare vplačilne knjižice ter ob jednem tudi društv. pravila. Pri zadnji redni mesečni seji dne 10. febr. se je sklenilo, da se naj dajo napraviti nove knjižice in da se pravila nekoliko preuredijo ali zboljšajo, kar se tiče društvene podpore v slučaju bolezni. Kjer je pa to zelo važnega pomena, zatorej se prosi člane goraj omenjenega društva, da se zagotovo udeležite polnoštevilno prihodnje redne seje dne 10. marca ob 1½ uri popoldne, da se bodo ta dan pravila prebrala in odobrila.

S sobratskim pozdravom

Frank Peterlin, tajnik.

NAZNANILO.

Članicam društva Marije Pomagaj št. 78 v Chicagu, Ill., naznanjam, kakor jim je morebiti že znano, da bodemo imele skupno spoved v soboto, dne 2. marca, in skupno sv. obhajilo v nedeljo 3. marca pri prvi sv. maši. Udeležile se bodemo sv. obhajila korporativno; zatorej naj zagotovo prinese vsaka članica znak ali regalijo seboj, ter naj bi bile vse članice vsaj 15 minut pred 8. uro v cerkveni dvorani, kjer se bomo zbrale, da odidemo potem skupno v cerkev.

Naprošene ste, drage sosestre, da se ravnate po tem, kakor sem tu poročala.

Sestra predsednica mi je tudi sporočila, da se bodo od sedaj naprej začele seje takoj, ko bode blagoslov minil. Toliko v prijazno pojasnilo tistim, ki niso bile na zadnji seji, da se bodo vedele ravnati po tem.

S pozdravom udana vam

Maria Blaj, tajnica.

POSNEMANJA VREDNO.

Čital sem članek v predzanjem glasilu o napredku našega Mladinskega oddelka pod naslovom "Posnemanja vredno."

Sedaj vas prosim, da bi omenili tudi naše društvo sv. Roka štev. 113 v Denver, Colo. Po moji sodbi mislim, da prekašamo vsa druga krajevna društva K. S. K. J. kar se tiče števila otrok uradnikov našega društva, ki so zavarovani v Mladinskem oddelku. Samo število otrok in naših uradnikov znaša 32 (dvaintrideset!) in sicer:

Predsednik Josip Lesar, njegova žena Marija in 5 otrok; skupaj 7.

Tajnik Louis Andolšek, njegova žena Marija in 7 otrok, skupaj 9.

Blagajnik John Baudek, njegova žena Frančiška in sin John ml. ter 4 otroci, skupaj 7.

Zastopnik John Truk, njegova žena Marija in 7 otrok, skupaj 9.

Sobrat John Turk je na zadnji seji priporočil še enega izmed svojih otrok, tako da bo po mojih mislih ta družina ena izmed največjih kar je zavarovanih pri naši dični K. S. K. J. Ta družina bo štela skupaj 10 (deset) oseb. Manjkata torej še samo dva člana, pa bi lahko Turkova družina ustanovila svoje društvo pod okriljem naše slavne Jednote. Na te številke smo pa tudi ponosni. Ali nas prekaša v tem oziru morda kako drugo društvo? Mislim, da ne. —

Dosedaj smo imeli 47 otrok v Mladinskem oddelku, dne 17. feb. smo jih pa sprejeli še 7 torej znaša sedaj skupno številko tega oddelka 54, kar je lepo in častno!

Tajnik društva.

Dostavek uredništva:

Vsa čast vrlemu odboru društva sv. Roka štev. 113. Po naši sodbi ima menda sedaj vaš odbor prvenstvo v številu otrok, zavarovanih pri K. S. K. J. Imamo pa še 132 drugih krajevnih društev. Morda bomo čuli kmalo še kako razočaranje v tej zadevi. Ko bomo enkrat dognali, katera družina pri naši Jednoti je največja, bomo sliko iste priobčili na prvi strani našega lista.

NAZNANILO.

S tem opozarjam in prosim vse članice društva Marije Pomagaj št. 129 v So. Omaha, Nebr., da se naj kolikor mogoče v obilnem številu udeleže prihodnje seje, ker sem prejela od duhovnega vodje spovedne listke. Treba je torej, da se domenimo, kedaj bomo imele letošnjo velikonočno spoved.

Dalje naznanjam članicam ki se niso udeležile zadnje seje, da smo sklenile, da bo vsaka članica na prihodnji seji plačala 10c kot piruhe za naše brate-vojake. Ker nas je pa bolj majhno število pri društvu, sem vzela še nekaj centov iz blagajne, tako da smo poslale $2.00 gl. tajniku kot prispevek našega društva za piruhe članom-vojakom.

Jaz mislim, da ne bo nobena članica temu ugovarjala, ker je stvar koristna in lepa. Ako bi se pa morda katera članica vsled tega hudovala, naj se pa ustmeno ali pismeno izrazi pri meni bom pa jaz iz srca rada žrtvovala teh par centov, samo da ne bo naše društvo zaostalo v tem za drugimi društvi naše čislane K. S. K. J.

Še enkrat vas prosim, da pridite v obilnem številu na prihodnjo sejo, ter vas sosestrsko pozdravljam.

Helena Ostronich, tajnica.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Ane št. 139 La Salle, Ill.

Tem potom uradno naznanjam, da je naše društvo sv. Ane št. 139 sklenilo na svoji redni mesečni seji dne 10. febr. da se sprejemajo članice v naše društvo brezplačno in sicer za dobo 2 mesecev (od 15. febr. do 15. aprila.)

Zatorej ste uljudno vabljene vse žene in dekleta iz La Salle in okolice, katera še ni pri nobenem društvu zavarovana, da pristopi te sedaj pod zastavo našega društva; sedaj se vam nudi za to lepa prilika.

Omeniti moram, da naše društvo prav lepo napreduje; lansko leto si je društvo omislilo krasno zastavo tako, da smo lahko ponosne, ker to je prvo žensko katoliško društvo v La Salle.

Zatorej drage rojakinje, pristopite v našo dično Jednoto, ki je že dosti vdovam in sirotam otrla solze; kajti nihče ne ve ne ure ne dneva, kedaj se zglasi bela žena, ki nobenemu ne prizanese, najsibo že star, ali mlad, bogat, ali reven; vse se ji mora vpogniti. — Zatorej ne odlašajte; držite se pregovora, ki pravi: Kar danes lahko storiš ne odlašaj na jutri!

Nadalje ste prošene vse članice našega društva, da bi pridobile vsaka vsaj eno novo članico; na ta način bo naše društvo lepo napredovalo.

K sklepu pozdravljam vse članice našega društva, kakor tudi vse članstvo naše K. S. K. J.

Marija Stušek, tajnica.
1043 — 2. Str. La Salle Ill.

NAZNANILO

Uradno naznanjam, da bode skupna Velikonočna spoved za člane dr. sv. Jožefa štev. 146 K. S. K. J. Cleveland, O. v soboto popoldne ter zvečer dne 9. marca in skupno sv. obhajilo v nedeljo, dne 10. marca pri prvi sv. maši ob sedmi uri zjutraj. Vsak naj prinese s seboj društveni znak in bele rokavice. Zbirali se bodemo v šolskih prostorih ter točno ob tri četrt na sedem odkorakali v cerkev. Pričakujem, da se člani v kolikor mogoče velikem številu odzovejo, ker s tem pokažemo, da vlada pri društvu edinost, sloga ter bratska ljubezen. Objednem pa da to jako lep ugled društvu in sadonosno vpliva na vse, ki še niso pri nobenem društvu in Jednoti; z lepim vzgledom namreč še jih lahko mnogo privede pod okrilje naše skupne matere K. S. K. J.

Ker sem prečital na zadnji mesečni seji izjavo duh. vodje K. S. K. J. Rev. Francis J. Ažbeta radi velikonočne dolžnosti, in ker je bila večina članov navzoča, torej bi bilo brezpomembno še enkrat tukaj o tem razpravljati. Prosim pa dotične, ki jih ni bilo na seji, naj se poslužijo Jednotinega Glasila štev. 6 od 13. februarja ter istega pazno prečitajo, ako so ga pa slučajno vže zavrgli ali se jim zgubil, naj pa prečitajo pravila K. S. K. J. in sicer II.; XII. točka 90; člen XIV. točki 122 ter konečno še obrednik točka 213, ki mora biti prečitan pri sprejemu vsakega novega člana v Jednoto.

Kdor še ni prejel spovednega listka, ga dobi lahko pri meni na domu, kdor je pa bolj oddaljen, ga bo dobil na dan sv. obhajila v šolskih prostorih, predno odkorakamo v cerkev. —

K sklepu voščim že danes članstvu K. S. K. J. veselo alelujo posebno pa članom(icam) dr sv. Jožefa štev. 146 K. S. K. J. ter ostajam Vam udani sobrat

A. Miklavčič, tajnik.

ZA PIRUHE ČLANOM—VOJAKOM.

V zadnji številki Glasila je bilo označeno med drugimi društvi, da je poslalo tudi dr. sv. Jeronima št 153 v Canonsburg, Pa., gl. tajniku znesek $5.35 kot prispevek za piruhe našim članom-vojakom.

To svoto se je nabralo na seji društva dne 3. febr. t. l. in so darovali: Anton Beve $1.00; Frank Kirn 50c; John Pelhan 50c; John Sigon 50c; Mary Beve 50c; Mihael Smrtnik 50c; Frank Čeplak 50c; Frank Vende 25c; Mary Kook 25c; Ant. Beve ml. 25c; Anton Krašna 25c; Anton Paur 25c; in Franca Kokis 10c. Skupaj $5.35.

Živeli darovalci in njih nasledniki!

Pittsburgh, Pa.

Tem potom naznanjam žalostno vest, da je dne 13. febr. ob 5. uri zjutraj v bolnišnici sv. Frančiška v Gospodu zaspala Mrs. Marija Rogina, soproga dobro poznatega rojaka Matija Rogina.

Pokojnica je bila stara 44 let, bolehala je več let; končno se je moralo podvreči operaciji, ali zaman, pomoči ni bilo, ker njene ure so bile preštete, da jo je večni Bog k Sebi poklical.

Pokojna Marija Rogina zapušča žalujočega soproga, tri sine, štiri hčere ter mnogo drugih sorodnikov, prijateljev in znancev. Bila je zelo spoštovana in priljubljena med Slovenci in Hrvati ter drugorodci ki so jo obiskavali in izkazovali zadnjo čast ko je ležala na mrtvaškem odru in pri pogrebu. Mrtvaški oder je bil lepo okrašen s cvetlicami in venci, katere so darovali sledeči in sicer: Dr. Mar. Sedem Žalosti št. 81. K. S. K. J., njen soprog, sinovi: Math, John in Josip; hčere: Marija, Ana, Katarina in Frančiška; zeti: Josip Adlešič, Peter Gabrijan in Matija Pavlakovič; Mrs. John Rogina, George Mihelcich, Mrs. Trojan, Mr. in Mrs. Bubanovič in J. E. Brackeney. Pokojnica je bila dolgoletna članica Ženskega društva Marija Sedem Žalosti št. 81. K. S. K. J.

Pogreb se je vršil v dolgi vrsti dne 16. febr. ob pol 9. uri zjutraj, iz hiše žalosti v slovensko cerkev Marije Vnebovzete na 57 Butler Str. Sv. mašo zadušnico je daroval domači župnik Rev. John Mertel ob asistenci hrvaškega župnika Rev. F. Ranzingerja in enega nemškega duhovnika.

Po sv. maši je krenil sprevod na nemško katol. pokopališče sv. Avguština v Millvale, Pa. Pogreba se je udeležilo društvo h kateremu je pokojnica spadala z vrlim odborom na čelu, dalje mnogo rodbin, prijateljev in znancev.

Pokojnica je bila doma iz sela Zdihov, fara Bosiljevo na Hrvaškem; tukaj v Ameriki je živela 28 let. Najmlajši njen sin služi stric Sam-a, ter so mu naznanili brzojavnim potom, da je mati nevarno bolana; vsled tega se je napotil hitro domov; žal pa, da ni svoje ljubljene matere našel več žive, ker se je malo pred njegovim prihodom preselila v večnost.

Iskreno sožalje žalujočemu soprogu, sinovom, hčeram in drugim sorodnikom! Pokojnici pa kličemo: Bodi ji lahka črna zemljica in večna luč naj ji sveti!

G. S.

Buhl, Minn.

Potrtega in žalostnega srca naznanjam s tem vsem prijateljem in znancem širom Amerike, da nam je nemila smrt odvzela dne 8. febr. t. l. našega ljubljenega sina Frank-a Panijan v najlepši mladeniški dobi, 20 let. K zadnjemu počitku smo ga spremili dne 12. febr.

Pokojni naš Frank je bil jako priljubljen pri mladih in starih; vzgojen je bil tu na Buhlu; nikdo ni mislil da nas bo tako kmalu za vedno zapustil, vsled tega je vest o njegovi emrti slehernega prešinila. Njegovi tovariši (fantje) so ga lepo spremili na pokopališče; Bog jim plačaj to dobro delo. Lepo se zahvaljujem tudi vsem onim, ki so nas obiskali in tolažili za časa pokojnikove bolezni kakor tudi ob smrti. Lepa hvala vsem za darovane vence in za sv. maše. Bog Vam bodi plačnik zato že na tem in na onem svetu! Pokojnega nepozabnega sina Franka priporočam vsem v molitev in blag spomin. Bodi mu zemljica lahka! Na zopetno skupno svidenje nad zvezdami!

Žalujoči ostali:

John in **Marija Panijan**, stariši.
Josip in **Leopold**, brata.
Math, brat pri vojakih v Californiji, kateremu ni bilo mogoče priti na pogreb.

Buhl, Minn., dne 17. februarja 1918, box 315.

Eveleth, Minn.

Vabilu v Vašem cenjenem listu na tukajšnjo veselico na pustno nedeljo se je odzvala tolika množica domačinov in drugih rojakov iz sosednih naselbin, da je bila Auditorium dvorana, ki obsega čez tisoč ljudij, do zadnjega kotička napolnjena. Zato pa je bil tu-

di čisti dobiček, namenjen tukajšnji slovenski cerkvi, nepričakovano lep. Napravilo se je $547.12 čistega dobička. Štejem si zopet v prijetno dolžnost kot župnik slovenske cerkve, da se najprisrčnejše zahvalim tukajšnemu tako pridnemu in za napredek naše cerkve tako vrlo delujočemu društvu "Krščanskih mater", s pomočjo katerega se je veselica napravila. Res, vsega občudovanja vredno je složno delovanje članic omenjenega društva, ki tako lepe sadove rodi, ki morajo veseliti vsakega dobrega tukajšnega farana.

Prisrčno zahvalo izrekam na dalje tudi vsem igralkam in igralcem igre "Moč uniforme," ki so jo posebno v glavnih ulogah tako lepo zadeli. Posebna zahvala še igralcem iz sosednjega Gilberta oziroma Sparte in Elbe, ki so žrtvovali ne samo trud v igri ampak še daljno pot in nam pripomogli k boljšemu vspehu. Iskrena zahvala tudi vsem udeležencem na veselici, domačinom kakor dragim gostom iz sosednih naselbin po Range, da so nas v tako lepem številu počastili.

Vsa zahvala tudi našim vrlim ženam, ki so tako pridno prodajale tikete za razne reči, ki so jih podarile brezplačno cerkvi, in vsem ženam in možem ki so delovali na ta ali oni način za časa veselice v dvorani. Vsem prav obilo Bog poplati, kar so storili za napredek naše cerkve in jim ohrani se v bodoče cerkvi naklonjeno srce.

Tukajšnjemu dobremu društvu "Krščanskih mater" pa kličem: Le vrlo in neustrašeno naprej po začeti poti v skupnem složnem delovanju v korist in napredek naše slovenske cerkve! Na sadove Vašega truda boste lahko ponosne Ve, a ponosni bodo tudi Vaši potomci.

Anton Leskovic, župnik.

PRIJATELJEM PETJA.

Chicago, Ill.

Slovenskim društvom, kakor tudi sploh rojakom v Chicagi in okolici naznanjam, da priredi slovensko pevsko in tamburaško drutvo "Lira" dne 12. maja koncert z zanimivim sporedom. Naznanjam to že sedaj vsled tega, da morejo druga društva to vpoštevati in da ne bodo prirejela veselic na dotični dan. Društvo "Lira" je še vedno dosedaj in bo tudi v bodoče šlo drage volje na roko drugim slovenskim društvom in eventuelno tudi sodelovalo pri njih prireditvah. Slovensko občinstvo pa je bilo od svoje strani "Liri" tudi naklonjeno in upam, da nam to naklonjenost ohrani tudi zanaprej.

Društvo kot je naše, ima vedno nekaj stroškov, dohodki so pa le skromni. Člani, ki žrtvujejo svoj čas za gojitev petja in glasbe, morajo plačevati še asesment, da se ti stroški krijejo. K temu jih takorekoč sili ljubezen do naših pesmi in glasbe. Brez dvoma je v tako veliki slovenski naselbini kot je naša mnogo rojakov, ki ljubijo slovensko pesem in glasbo in želijo društvu "Lira" najlepših uspehov. Vabim torej tem potom vse, ki žele napredek našega društva, da pristopijo kot člani. Po novih pravilih more postati član "Lire" vsaka značajna oseba, ki se zanima za slovensko petje in glasbo. Vsakemu narava ni dala pevskega daru ali sposobnosti za glasbo, ampak vsak, ki ljubi petje in glasbo, lahko postane član "Lire" in pomaga z malim mesečnim prispevkom in tuintam z malo agitacijo društvu do lepšega uspeha. Pristopnina znaša 50c, mesečni asesment pa 10c. Kdor se zanima, naj se javi pri spodaj podpisanemu na 1804 W. 22nd Place. Chicago. Ill. Pevci in nepevci, vsi so nam dobrodošli in vsi imajo enake pravice.

Omenim naj tudi, da je društvo "Lira" pristopilo k "Zvezo jugoslovanskih pevskih društev v Ameriki." V združenju je moč in čim več nas bo skupaj, tem lepši bodo uspehi. — Torej rojaki, ki ste vneti za vse, kar je plemenitega, dobrega in lepega, pristopite v naš krog! Krasota naše slovenske pesmi je vredna male žrtve od vsakega izmed vas! Saj:

"Koder zlato solnce hodi,
pesmi pevajo povsodi;
mesto belo, trg in vas
gane zvočne pesmi glas!
A — lepše kot je naša pesem
nikjer, nikjer še slišal nisem!"

Adolf Misja,
tajnik društva "Lira".

RESOLUCIJA.

Mi, farani cerkve sv. Cirila in Metoda, zbrani na seji dne 17. febr. 1918 v Sheboygan, Wis., javno protestiramo proti dopisom Jakob Menhart-a in Joe Male iz naše naselbine in obsojamo vse to, kar ti brezverci pišejo o našem g. župniku, ker vse to je laž, sama laž.

Mi zahtevamo mir, ker se vam nikaka krivica ne godi od strani cerkve; ako pa hočete imeti krste, poroke in pogrebe kakor mi, dobri farani, potem prispevajte še vi p $6. — letno za cerkev. Ker pa vi za cerkev sploh ne marate; zato mi farani zahtevamo, da pustite našo cerkev in župnika pri miru. Vi nimate nobenih pravic iskati ne pri cerkvi, ne pri župniku. Naša fara je podobna velikemu društvu. Kdor svojo faro podpira, ima svoje pravice do nje; vi brezverci pa nimate nobenih pravic, pri naši fari gotovo ne! Čudno, da vi, ki trdite, da ni Boga itd., da zahtevate krste, poroke in pogrebe; ako ste tako navdušeni brezverci, zakaj sploh iščete pravice pri cerkvi. Bodite dosledni pri svojem brezverskem programu! — —

Enoglasno sprejeto na seji dne 17. februarja 1918.

Farani z odborom.
cerkve sv. Cirila in Metoda, Sheboygan, Wis.

S. N. Z.

Slovenska Narodna Zveza za nas Slovence edino prava pot.

Za nas Jugoslovane ni pravice v Avstriji. To vemo vsi. To so javno izjavili naši poslanci na Dunaju. Voditelje troedinega naroda vodi samo ena misel, misel združenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno svobodno in enakopravno državo, Jugoslavijo. Za to veliko misel neumorno dela Jugoslovanski odbor v Washingtonu, D. C., in drugod.

V ta namen se je az nas amerikanske Slovence ustanovila Slovenska Narodna Zveza. Ta Zveza je za nas edino prava pot! Prvo in najtežje vprašanje je združenje. Ta zveza dela v prvi vrsti za **združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno demokratično državo.** Ko bodo ti narodi enkrat združeni naj si določijo svojo vlado sami po splošni in enaki volilni pravici.

Slovenska Narodna Zveza **je edina** slovenska organizacija, **ki sodeluje z drugimi Jugoslovanskimi organizacijami.** Slovenska Narodna Zveza je za Slovence to, kar je Srbska Narodna Obrana za Srbe, in kar je Hrvatski Savez za Hrvate. Vse tri organizacije skupno delujejo za isti cilj — Jugoslavijo. Velikega pomena za jugoslovansko vprašanje je to, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi tu v tujini združeni ne samo na papirju, ampak tudi v duhu in resnici. Samo na ta način bomo imeli ugled in moč. Delujmo skupaj v slogi! Stvorimo si Jugoslavijo tu v tujini, kajti še le potem bode naše delo za pravo Jugoslavijo obrodilo sad.

Slovenska Narodna Zveza je edina slovenska organizacija, ki je v **zvezi z Jugoslovanskim odborom** v Washingtonu, D. C. Ta zveza pozna neumorno delovanje Jugoslovanskega odbora, mu da vse priznanje in deluje v smislu tega odbora, vendar si pridrži svojo avtonomno pravico.

Slovenska Narodna Zveza je edina slovenska organizacija za Jugoslavijo, ki je pripoznana v Washingtonu, D. C., in daje svojim članom državno protekcijo.

Slovenska Narodna Zveza bode po svoji moči vplivala na predsednika Združenih držav, kajti v njegovem programu — samoodločevanje narodov — vidimo rešitev Jugoslovanskega vprašanja. Njemu se bode poslala deputacija vplivnih in uglednih mož, ki so amerikanski državljani.

Rešitev narodnega vprašanja Jugoslavije je mogoča edino le na narodni podlagi in na nobeni drugi. In na tej podlagi se moramo združiti.

Slovenska Narodna Zveza je za nas Slovence edino prava pot do Jugoslavije in ta Zveza mora zmagati!

Možje ustanovitelji Slovenske Narodne Zveze, jaz vas zagotovim, da smo mi slovenski duhovniki — iz naroda za narod — z vami z dušo in telesom — za Jugoslavijo.

Jugoslovanski pozdrav!

Rev. J. Černe.

Sheboygan Wis.

Dosedaj smo imeli v naši naselbini dva shoda Slov. Narodne Zveze. Glavni govorniki pri prvem shodu so bili: Anton Grdina, Rudolf Trošt, Paul Schneller in Frank Plemel. Na drugem shodu: Dr. Bogumil Vošnjak in Rudolf Nimanje za Slov. Nar. Zvezo pri na, t. j. nad 700 poslušalcev. Zanimanje za Slov. Nar. Zveoz pri nas je veliko. To so pokazala naša krasna zborovanja, ki bi lahko služila za vzgled vsem drugim naselbinam. Rojaki širom Amerike! Sprejmite gostoljubno v svojo sredo te može, ki neumorno delajo za svoj narod. Pri nas smo napolnili dvorano do zadnjega kotička, čeprav je bil shod naznanjen samo 24 ur preje. Gosp. Rudolf Trošt, ako nam v prihodnje naznanite svoj prihod samo 12 ur preje, jaz vas zagotovim, da bo dvorana nabito polna. Naše žene in dekleta še vedno upajo, da jih bo g. operni pevec počastil s kako "solo". Mi Sheboygančani vam želimo obilo uspeha pri vašem delu za slovenski narod.

Jugoslovanski pozdrav!

J. Černe.

Bodi svoje sreče kovač!

Nauki za vsakdanje življenje. — Spisal Rev. Jurij Trunk.

Res, da zima in mraz zahtevata toplejšo obleko. Človeško telo mora imeti vedno toploto, za katero skrbi pred vsem kri. Kri mora podpirati obleka; za kri neobhodno potreben je pa zrak in tega obleka ne sme zabranjevati. Kdor se pa zavija v obleko, da zraku ne pusti pristopa, svoje telo le omehkuži in si nakoplje mnogotere bolezni, katerim se oslabljeno telo ne more ustavljati. Izkušnja uči ,da strašna otročja bolezen— davica pustoši bolj pri otrocih v mestih kakor na deželi. Kako to? Zdravniki pravijo, ker so otroci na deželi navadno bolj utrjeni, po mestih jih zavijajo v obleko, da skoraj ne morejo dihati in tako postanejo mehkužni. Slomšek pravi: "Hočeš zdrav ostati in učakati starih dni, skrbi posebno za tri reči: za prosto glavo, za tople noge in pa za odprto telo.

Glava naj bo torej prosta, ker drugače sili kri v glavo in to povzročuje mnogo bolezni. Nespametno zavijajo mnogi svojo glavo tako v razne volnate šale, hadre itd., da se vidi le nos. Razen glave trpi posebno pri tem še vrat. Tudi vrat mora biti prost, drugače se ravno tam začne marsikatera bolezen. Kdor se preveč boji mraza, si bo ravno s tem lahko nakopal kako bolezen. V najhujšem mrazu naj se oveže okoli glave še kak šal, drugače naj pa zadostuje klobuk ali priprosta kapa.

Vso skrb pa moramo obračati na noge. Navadno je ravno narobe. Glava je žgeča od same toplote, noge pa mrzle. Noge so z pljučami v tesni zvezi. Večina ljudi toži o mrzlih nogah. Vzrok temu je mnogokrat slaba kri, navadno pa nespamet. Noge se morajo tudi utrditi za mraz. To se zgodi najbolj s tem, da hodimo v poletnem času bosi in po zimi umivamo tople noge v mrzli vodi ter se v tem ravnamo po naukih župnika Kneippa. Kot obuvalo rabimo nagovace in usnjate čevlje. Najbolj škoduje nogam mokrota, katera pride skozi slabo obuvalo, in tudi nesnaga. Sicer pravijo, da voda še za črevelj ni dobra, a tem boljše je za noge, če jih pogostoma v vodi umivaš.

Tretjič je treba gledati na odprto telo. Obleka ne sme biti pretesna, ker zabranjuje redni krvni tok. Živali v gozdu in ptice pod nebom, da, celo ribe v vodi dobivajo od dobrotljivega Stvarnika po zimi toplejšo zimsko obleko. A ta jih ne oklepa kakor klešče; tudi v njej so brhke in urne kakor v poletni. Človek ima pamet, ali dela pogostoma, kakor bi je ne imel. Vtem grešijo in si škodujejo ženske in tudi moški. "Moda' je strašen trinog, in ta zaukazuje, da mora biti obleka taka, kakršna bi sploh biti ne sploh biti ne smela. Veliko ljudi muči svoje telo v tako ozke žaklje da trpi srce, pljuča, jetra, in se polasti človeka nebroj bolezni. Tu velja: Človek bodi pameten! Obleke ne nosimo, da se pokažemo ali da bi komu dopadli, temveč da se pokrijemo in varujemo svoje telo. Vsa obleka mora biti telesu prikladna, široka; prost mora biti vrat, prosta ledja in prosto mora biti posebno obuvalo. Župnik Kneipp je imel navado, če je kdo prišel k njemu s kako ozko obleko ter tožil svojo bolezen, da je vzel škarje in ozko obleko posebno pri vratu kar prerezal!

Glavna zahteva je pri obleki snažnost. Lepe obleke ne more vsak imeti, pač pa snažno. Vse živali so jako snažne in osramotijo mnogo ljudi. Snažno mora biti v prvi vrsti telo samo, k temu pripomore kopanje in umivanje; snažna, izprana naj bo tudi obleka, posebno spodnja. To ne zahteva samo spodobnost, temveč tudi skrb za zdravje. Nesnaga v obleki more najbolj pospeševati nalezljive bolezni. Zato: rabi milo! Liebieg pravi, da je poraba mila merilno znamenje omike. Divjaki ne rabijo mila, ali njih omika je zato tudi na najnižji stopinji. Nesnaga je tam doma.

Ptico spoznamo po perju, človeka navadno po obleki. Snažna, spodobna stanovska obleka kaže, da je nje lastnik sposoben človek, ki ljubi red. Nesnažna, razcapana, nespodobna obleka je pa navadno ogledalo nesnažne, omadeževane duše in nespodobnega srca. Sicer more tudi najlepša sukanja zakrivati nečedno srce, ali že Shakespare pravi, da bije navadno pod čedno, snažno obleko tudi zlato srce in njega svit povekšuje tudi lepa obleka.

Iz izkušenj slovečega zdravnika Kodyma povzamemo pravila, po katerih si vzdržujemo zdravje in podaljšamo življenje. Ta so: 1. Ne dihaj zraka, razen čistega! Vzduh (zrak) je božji duh! 2. Uživaj le, kadar imaš glad in le, dokler imaš glad! Kjer zmernost ne hodi, tam zahaja zdravnik! 3. Ne pij, razen če imaš (pravo!) žejo, pa le dokler imaš žejo!! Blažena voda, ta pameti ne zmeša! 4. Ohrani svoje telo čisto! Rajše ubogo, samo da je čisto! 5. Glej, da svoje ude navadiš na hladno in utrdiš telo! Ako se (mehkužen) večkrat prehladiš, nazadnje dosti dobiš! 6. Ako napenjaš svojega duha, ne zabi zraven na telo! V zdravem telesu zdrava misel! 7. Ne udaj se lenobi! Stoječa voda smrdi! 8. Po delu se nekoliko razvedri! Primerna zabava, pol zdravja! 9. Spavaj le potrebni čas, da si odpočiješ! Kdor hoče mnogo znat', ne sme dolgo spat!' 10. Ob času potrebe ne pozabi na dobrega zdravnika! Boljša je nagla pomoč nego velika nemoč (trpljenje)! — Te važne nauke slovaškega zdravnika naj bi si vsakdo zapomnil!

c) Kako naj jemo in pijemo?

"Božje kraljestvo ni jed in pijača."
(Rimlj. 14, 17.)

Največje važnosti za zdravje sta jed in pijača. Smelo si upamo trditi, da se ravno tu zdravje največkrat pokvari in se mnogi prav po nespameti spravijo v prerani grob. Dandanes je na dnevnem redu socijalno vprašanje; o njem se razmotriva ne samo v palačah bogatinov in v uradih vlade, temveč tudi v najbornejši koči, zakaj socijalno vprašanje želodca, jedi pa potrebuje vsak človek. V tem smislu našega vprašanja ne bomo reševali, za to so poklicani drugi krogi. Povedati pa hočemo marsikaj, kar utegne mogočno vplivati na ugodno rešitev današnjega socijalnega vprašanja. Nespamet in neumni predsodki poostrujejo skoraj povsod itak že napete razmere; to dušemorno temo naj prežene solnce resnice!

Da človek ne zajde niti na eno niti na drugo stran, mora biti zlasti trdno prepričan, da jed in pijača nista naš poklic na svetu! Naše delovanje je sicer borba za vsakdanji kruh, a ne sme tako biti, kakor bi bilo uživanje vsakdanjega kruha naš edini poklic. V resnici pa dela tako dandanes cela vrsta ljudi, kateri delajo edino le za razkošno, brezteževno uživanje na svetu in prepuščajo višji človeški namen, nebesa "angelcem in vrabcem", kakor se je izrazil poslanec Bebel v nemškem državnem zboru. O takih pravi sv. Pavel, "da je njih Bog trebuh, njih konec pa pogubljenje."

Človek torej ne živi, da bi jedel in pil, temveč je in pije, da bi živel. Jedi in pijače se mora posluževati v višje namene in se jih tako posluževati, da doseže te namene. Ravno v tem pa greši veliko ljudi. Ne ravnajo samo zoper svoj višji od Boga jim odmerjeni namen, ampak tudi zoper zdravo pamet. Nespamet rodi mnogo predsodkov; če se jih človek drži, morajo pogubno vplivati tudi na telo, ker so nespametni. Pri tem pa trpi zdravje in kjer zdravja ni, ne more biti časne sreče. Mnogokrat je potemtakem le človeška nespamet kriva časne nesreče.

I. Kakšna naj bo naša jed?

Marsikdo poreče: Lahko govorite o jedi, ali preskrbite revežem tudi denarja, da se bodo mogli po vaših vodilih ravnati! Temu nasproti trdimo, da navadno tudi revežem ne manjka toliko denarja, kakor le razumnosti; nespamet jih mnogokrat bolj tlači kakor navidezna revščina. Zato velja vsakemu: Živi modro!

Razen zraka potrebuje človek, da živi, tudi raznih jedil. Takih snovi nudi človeku raznovrstno zemlja s svojimi različnimi sadovi; gozd mu daje divjačino, voda ribe, nebo ptice itd. Seve je pri tem mnogokaj človeku škodljivega; divje zveri mu strežejo po življenju, strupene rastline ga umorijo. A Bog je dal človeku pamet, da si izbere to, kar mu je v prid, in se varuje tega, kar mu škoduje. Vsak se mora torej vprašati, kaj mu hasne in kaj mu prinese pogin!

Človek je duh in telo. Le v zvezi teh dveh more doseči svoj namen. Duh mora vladati telo; telo je tu le stanovanje za dušo. Kakor pa ni vse eno, v kakšni hiši kdo stanuje, tako je tudi za človeškega duha čisto kaj drugega, ali je telo krepko, čilo in zdravo, ali pa slabotno, pohabljeno in bolno. Telo kot najkrasnejša stavba človeškega duha mora biti torej sozidano iz najboljše tvarine, iz najtrdnejših snovi. V taki trdni stavbi se čuti tudi trdnega, kakor so rekli že stari Latinci: "Zdrav duh v zdravem telesu."

Hiše morajo biti iz razne tvarine. Tvarina za človeško telo, ki je sestavljeno iz neštevilnih majhnih delov, so jedi in pijače. Izmed teh more človek izbirati, kakor izbira zidar pri zidanju hiše kamenje.

Telesu neobhodno potreben je med drugimi raznimi snovi dušik. Jedila, ki imajo v sebi mnogo dušika, storijo naše telo črsto, krepko. Če tega manjka, mora telo oslabeti in razpada kakor hiša iz ila. Treba je torej vedeti, katera jedila imajo največ dušika. Pred vsem naj rečemo neka jo mesu.

Navadno se sodi, da je najboljša hrana meso, in zdi se, da imajo oni najboljše, kateri si morejo kupiti za hrano mesa. Ali od nekdaj je bil tudi med zdravniki prepir, ali so mesena jedila bolj redilna, ali pa jedila iz rastlin. Najboljša pot je pri tem srednja. Bog je ustvaril toliko različnih živali gotovo z namenom, da bi njih meso služilo človeku v hrano, torej nam tudi ne more škodovati. Ljudje ravnajo le napačno pri pripravi jedil, ne toliko pri izbiri. Gotovo pa je to, da so oni, kateri se večinoma le pri rastlinskih jedilih žive, dosti na boljšem, kar se tiče njih zdravja.

To nam potrjujeta zgodovina in izkušnja. Narodid. ki nezauživa jo veliko mesa, so veliko krepkejši, trdnejši. lepše postave kakor "mesojedi." Vsi popotniki občudujejo junaške in orjaške Črnogorce. V vojski so kakor levi in čvrsti so še v visoki starosti. In kakašna je njih jed? Prav priprosta!

Otroci se najbolj počutijo pri mleku in kruhu, mesena jedila se jim kmalu pristudijo. Kdor v mrzlici je meso, se mu hitro vročina poviša. Zdravniki pravijo, da meso želodec nekako vname, ga torej bolj izrabi; zato se je meso navadno s sočivjem. Dalje je tudi le težko imeti vedno svežega mesa; včasih je staro 3, 4, do 10 dni. Že pogled je ostuden. Ljudje, ki veliko mesa zauživajo, so navadno bolj podvrženi boleznim: v truplu se prej naberejo razne škodljive tvarine. Vse to kaže, da so na boljšem oni, kateri se hranijo z rastlinskimi jedili. Najboljše je vsakega nekaj.

2. Katera jedila so najboljša?

Med najboljša jedila moramo šteti ona, katera imajo največ dušika. Na prvem mestu je mleko Premalo se mleko ceni in premalo pomislijo, kako dobro imajo ravno oni, kateri imajo dosti mleka. Mleko se v želodcu najlažje prebavi in dovaža truplu vse snovi, katerih potrebuje. Prikladno je torej mladim kakor starim. Če kdo pravi, da mleka ne more prebaviti, mu odgovorim, da je bolan ali ga pa zauživa preveč na enkrat. Kdor se giblje le malo in večinoma sedi, naj vzame le žlico za žlico; prevelika množina se strdi in dela v želodcu težave. Bolniki in slabotni naj primešajo, kakor se dela otrokom, nekoliko vode. Ljudje na deželi, ki opravljajo težka telesna dela, prenesejo precejšno množino naenkrat in so pri tem zdravi in dobro rejeni. Mleko pa ni samo najboljša hrana, temveč tudi najbolj poceni in se najlažje dobi. Ne samo krave dajejo mleko, temveč tudi koze, ovce. Kozje mleko je krepkejše od kravjega.

Našemu rodu manjka krvi. To je posledica, ker so mleko pregnale razne brlozge, kakor je navadno kava, čaj itd. Naravnost greh je mleko prodajati in si kupovati razne pijače. To se godi posebno v okolicah mest, rod je pa tam navadno tudi jako na slabem. Mleko se da na raznovrstne načine porabiti in v vsaki hiši naj bi bilo na mestu, katero mu gre, namreč na prvem. Kdor ima dosti mleka in se pritožuje, da ima slabo hrano, ta ravna jako nehvaležno nasproti svojemu Stvarniku. Tako pa dela dandanes veliko ljudi, katerim se mlečna jedila studijo. To je pa napačno in zato velja mladim in starim: Pridno rabite mleko, ker je mleko najboljša hrana!

Iz mleka delajo sir. Tudi ta ima mnogo redilnih snovi, ali pridene se mu še drugih snovi, posebno soli, in zato ni več tako krepak. Mnogo dušika imajo vse vrste stročja in so zato jako redilna. Fižol, lečo, grah naj bi šteli v vsaki hiši med navadna jedila. Mnogo prav okusnih jedil se da iz njih narediti. Pred 50 do 60 leti so se kmetje in delavci skoraj izključno hranili le pri teh jedilih; dela je bilo tedaj več, in vendar so bili ljudje krepkejši. Dandanes se jih nekateri še dotaknejo ne. Kakšna nespamet in nehvaležnost do dobrotljivega Stvarnika, če človek zametuje njegove najboljše darove. Ljudje hočejo zdaj le to jesti, kar razdraži živce, a ne pomislijo, da taka živila ščasoma živce in zdravje uničijo. Zato je tudi danes toliko bolezni, katere bi pa izostale, če bi prišla v čast zopet ona jedila, katero so krepka in zdrava ob enem.

O mesu smo že nekaj omenili. Redilno moč ima le suho meso, tolščа služi le, da jedila v želodcu sežge. Tudi ribe imajo v sebi mnogo dušika.

Manj dušika imajo pred vsem vse vrste žita. Človeku služijo v jed in hrano; pšenica, turšica, rž, ječmen. oves, ajda itd. Žalibog, da človek dandanes ne rabi žita, tako, kakor bi ga imel. Kako to? Redilna moč v žitu je v zunanjem delu, proti sredi pojema. Žito bi se imelo torej mleti z otrobami vred in tako se zauživati, Ali naši mlinarji znajo vso redilno moč "izvleči" in dajo nam le najslebše od žita najboljše pa se porabi za — živino, namreč manj lepa moka in otrobi. To je grozna zmota, katere priprosti narodi ne poznajo. Tudi v marsikaterih rovtarskih krajih jedo še kruh, ki je sicer črn, ker so se otrobi zraven, ali zdrav in redile. Nek zdravnik pravi: Daj psu kruha iz najfinejše moke in vode in v 40 dneh ti pogine; daj mu pa kruha, ki je napravljen iz celo zmletega žita, in živel bo mnogo let. Dandanes kupujejo ljudje le najlepšo moko in menijo, da imajo potem dobro; v časti so one hiše, kjer imajo bolj bel kruh. V resnici se pa grozno goljufajo in, če so tudi mnogo denarja izdali za jedila, zraven stradajo. Tu še omenimo ne, kakšne goljufije se dandanes godijo ravno pri moki; ko bi ljudje vedeli, kaj morajo jesti, bi Boga hvalili, če bi jim bilo mogoče kupiti si črnega kruha.

Premalo v časti je kot jedilo krompir. Mnogo se sicer rabi, a nesrečnim se štejejo oni, ki se morajo pri njem preživeti. A krompir je, kakor zatrjuje že Liebieg, jako redilen. Manj dušika imajo jajca; veliko bolj se cenijo kakor zaslužijo. Zdravniki so pa našli, da bi človek moral snesti na dan 43 jajc, če bi se hotel preživeti. Kdor živi od mesa, mora uživati mnogo sočivja; narodi ,ki se hranijo večinoma od žita, ga skoraj ne potrebujejo, ker ima le malo dušika.

(Dalje prihodnjič.)

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravništvo:
1951 West 22nd Place Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člane, na leto $0.96
Za nečlane 1.50
Za inozemstvo 2.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year $0.96
For Nonmembers 1.50
For Foreign Countries 2.00

31

Čitajte in zasledujte društvena naznanila!

Pred kratkim smo imeli priliko govoriti s tajnikom nekega krajevnega društva naše Jednote, ki se je pritoževal, da se člani dosti ne zanimajo za društvena ali uradna naznanila, in da se je omenjeni društveni uradnik o tem že sam večkrat prepričal.

Nekoč je imelo dotično društvo izvanredno sejo, ki je bila pravočasno naznanjena v Glasilu. Obisk od strani članov ni bil posebno povoljen, dasiravno se je seja vršila ob zelo prikladnem času. Tajnik društva je vprašal čez par dni po seji par "vestnih" članov, čemu se niso udeležili izvanredne seje?

"Nisem vedel o tej seji ničesar," je bil izgovor. Tajnik je vprašal dotičnega člana(e), če dobivajo redno Glasilo? — "Šur," pa nimam časa, da bi ga čital," se je moško odrezal dotični član. — — — Nad vse žalostno in sramotno za člana, ki se tako izgovarja. Pred vsem in najprvo je treba pomniti in prevdariti, čemu se je ustanovilo pri K. S. K. J. lastno Glasilo? — Za priobčevanje naznanil iz glavnega urada, priobčevanje društvenih vesti in naznanil in za pospeševanje reklame naše podporne organizacije. Naša Jednota ne izdaje svojega lista samo zaradi "lepšega", da vzdržuje pri tem uredniško in upravniško moč, da plačuje po več tisoč dolarjev letno za tiskanje lista, temveč ga izdaje v svrho reklame, v prilog in korist krajevnih društev ter za svojo lastno propagando.

Naravnost in odkrito moramo najstrožje obsojati in grajati vsakega takega člana, ki se ne zanima dosti za svoj lastni list in se izgovarja, da nima časa istega čitati. Je-li plačujete in prejemate list morda zato, da vam leži nedotaknjen v kakem kotu?, da morda ukurite ž njim? i. t. d.? Vsak član kojemu je glasilo njegove podporne organizacije deveta briga, je slab član(ica). Kako zamorete sploh vedeti kaj o Jednotinem in društvenem poslovanju, napredku, o važnih določbah, točkah in ukrepih, če ne čitate Jednotinega Glasila? Slab je izgovor da nimate za to časa. Glasilo prihaja samo enkrat na teden v vso hišo. Ako žrtvujete kak večer samo eno ali dve uri (osobito ob nedeljah), uahko prečitate celo 2. in 5. stran "Glasila", kjer boste našli društvene vesti in naznanila iz glavnega Jednotinega urada. Ker niso naznanila vašega društva priobčena redno teden za tednom — morda samo enkrat na mesec, radi tega morate pregledati in zasledovati vsako številko. Vsa naznanila so razdeljena po številkah društva tako da boste našli lahko naznanilo tudi vašega društva, če nam je isto vaš tajnik doposlal. Ako se že morda ne zanimate za članke, dnevne novice in povesti, zanimajte se vsaj za društvena in Jednotina naznanila, če hočete biti dober član društva in Jednote. Vse drugače bi bilo, če bi izdajala naša Jednota članstvu glasilo v obliki dnevnika. Tedaj bi vam že nekoliko verjeli, da nimate prilike čitanja. Tednik pa, mislimo, da lahko vsak vesten član(ica) v par urah prečita od konca do kraja.

Vzemimo pri tem samo tale slučaj. Tajnik tega in tega društva je objavil v svojem naznanilu kako posebno in izvanredno točko, ki je velikega pomena za vsakega člana(ico). V tej točki je morda celo označeno, da bo sleherni član suspendan, ki ne ravna tako ali tako. — Pomislite stvar. Vam se ni zljubilo pogledati Glasila za pet minut, da bi videli ono važno naznanilo. — Posledica vaše malomarnosti je lahko suspendacija iz društva in Jednote, izguba kake podpore, ali pa denarna globa. Ali ni torej zelo umestno, da pregledate 2. stran vsake številke Glasila? Vprašamo te dragi sobrat: ali ni vseeno, če dobiš po pošti dopisnico ali kak cirkular od društvenega tajnika ali pa če čitaš ravno tisto stvar v Jednotinem glasilu lepo vidno tiskano? Uradnih društvenih naznanil ne sestavlja urednik, temveč tajnik tvojega krajevnega društva. Uradno naznanilo, priobčeno v Glasilu, je torej ravno toliko veljavno, ravno tako pravomočno in važno, kakor bi isto prejel pismenim potom po pošti. Ali se ti morda ne smili društveni tajnik, da bi sestavljal in moral pisati po 100, 200, 300, 400 ali 500 naslovov; ali se ti ne smili društvena blagajna vsled plačane poštnine od $2 do $10 za enkrat in tiskarskih stroškov, če je cirkular tiskan? Ali ti ni vseeno, če čitaš v Glasilu tiskano naznanilo društva, ali pa tiskano v obliki cirkularja? Pri tem se nam zdi prava in umestna navada večine tajnikov naših krajevnih društev, ki se ne pečajo več z razpošiljanjem kart in cirkularjev na članstvo in ki vporabljajo rajši Jednotino Glasilo za vse društvene objave. Pri tem si prihranijo delo, društveni blagajni pa nekaj stroškov.

K sklepu prosimo in opozarjamo še enkrat vse člane in članice K. S. K. Jednote v našem imenu in v imenu tajnikov krajevnih društev: **Čitajte in zasledujte vestno društvene vesti v Jednotinem Glasilu!**

Ženska enakopravnost pri K. S. K. Jednoti.

Že več let se je pri naši organizaciji delovalo in mislilo na enakopravnost vsega članstva, torej na enakopravnost članov in članic. Osobito so zagnala glas lansko leto tik pred konvencijo ženska krajevna društva rekoč: Dajte nam iste pravice pri Jednoti, kakoršne imajo moška društva! Ker je ta predloga vseeno propadla že na dveh zadnjih konvencijah, se je poslužilo prvo in največje žensko krajevno društvo št. 78 druge poti in sicer te, da je izročilo umestno setavljeno resolucijo glavnemu odboru na zadnjem zborovanju. V tej resoluciji je označeno društvo prosilo gl. odbor, da naj dá točko glede ženske enakopravnosti na splošno glasovanje.

Vsa čast in priznanje sedanjemu glavnemu odboru, ker je enoglasno sprejel in odobril označeno resolucijo ter je odredil, da se naj o tem izreče vse članstvo K. S. K. J. potom splošnega glasovanja. Na prvi strani današnje številke je že razpisano splošno glasovanje glede ženske enakopravnosti pod točko III. Veseli nas, da je prišla zopet ta stvar na dnevni red, ravno po preteku šestih mesecev po zadnji konvenciji. Kdor prečita to resolucijo, mora uvideti, da je ista na pravem mestu, da je zelo jasno in temeljito sestavljena. Zdi se nam umestno, da prinašamo to resolucijo tudi v tem članku in sicer se glasi ista sledeče:

"Resolucija za uvedbo pravice članicam, da se bodo udeležavale konvencij.

Ker je pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti v Združenih državah ameriških večje število podrejenih društev, obstoječih iz samih članic in ker je več tem krajevnik ženskih društev predložilo glavnemu odboru Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote zahteve in prošnje, da bi se jim podelila pravica pošiljati članice (ženske) svojih krajevnih društev kot delegatinje in zastopnice na glavna zborovanja (konvencije) Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote, ki se vršijo od časa do časa, in da naj bi se to zastopništvo vršilo ter podeljevalo na tak način, kakor se to vrši z moškimi krajevnimi društvi Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote in ker se nalaga označenim ženskim krajevnim društvom jednake obveznosti in dolžnosti glede plačevanja asesmentov in drugih prispevkov, spadajočih v Kranjsko-Slovensko Katoliško Jednoto kakoršne plačujejo tudi moški člani, ali moška krajevna društva, torej so navezana vsa društva na ene in iste določbe ter pravila

vsled tega naj bo sklenjeno in določeno, da naj se člene inkorporacije ustave in pravil Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških na podlagi postave izpremeni v toliko, da bo označeno in določeno, da imajo krajevna društva Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote, obstoječa iz samih članic tudi moč in pravico izbirati si iz svoje vrste članice kot zastopnice ali delegatinje, ki se bodo udeleževale konvencij Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote in sicer od časa do časa in da naj imajo zastopnice ženskih društev jednake prednosti in pravice in da so podvržene jednakim predpisom in obveznostim kot zastopniki ali delegatje moških krajevnih društev."

Ker smatra uredništvo "Glasila" K. S. K. Jednote žensko enakopravnost pri naši Jednoti za umesten korak k napredku in procvitu naše podporne organizacije in ker se nam bliža 25-letni jubilej obstanka K. S. K. J., radi tega je napisalo te vrstice danes, ali tik pred splošnim glasovanjem v prilog ženskih krajevnih društev naše Jednote. Ali ne bo prav in lepo, če se bodo tudi naše sosestre že lahko in sicer prvič v zgodovini K. S. K. J. udeležile prihodnje (jubilejne) konvencije? S koliko večjo vnemo bodo pospeševale svoje delovanje za napredek društva in Jednote? Odkrito povedano, da Jednota ne bo pri tem ničesar izgubila, pač bo pa na dobičku, ker se bodo kazala ženska krajevna društva hvaležna s tem, da bodo delala s podvojeno močjo za povečanje svojega članstva. Trideset ženskih krajevnih društev s par tisoč članicami že lahko nekaj ukrene in naredi .Saj so pokazala ta društva svojo dobro voljo in sadonosno delovanje osobito zadnje leto, ker so pri tekmovanju odnesle prve nagrade. Morda bo pri novi tekmi za leto 1918 tudi zmagalo kako žensko krajevno društvo?

Cenjeni sobratje K. S. K. J.! Tekom meseca marca in aprila boste morali odločiti s splošnim glasovanjem, jeli cenite marljivo delovanje naših ženskih krajevnih društev ali ne? To boste odločili s svojim glasom za uvedbo ali neuvedbo ženske enakopravnosti pri K. S. K. J. Na vsakega treznomislečega in razsodnega člana naše Jednote, komur je mar napredek naše organizacije apeliramo s tem, **da naj glasuje za to točko.** To vas prosimo v imenu vseh članic naše dične K. S. K. J.

Razkrinkani mesarski baroni.

Znani ameriški pisatelj Upton Sinclair je spisal pred nekaj leti velevažno knjigo "The Jungle" v kateri je natančno orisal življenje, delovanje in trpljenje ubogih delavcev, zaposljenih v naših chikaških klavnicah. Ta knjiga je vzbudila v javnosti splošno senzacijo, ker je postavila v pravo luč mesarske barone, ki izrabljajo revne delavce za svoj profit.

Dolgo časa je trajalo potrpljenje uslužbencev chikaških klavnic; trpeli so in molčali, ker so imeli zavezane roke. Šele nedavno so ustanovili ti delavci svojo unijo in s pomočjo te unije se je naprosilo vlado, da naj preišče neznosne razmere delavcev po teh klavnicah. Tozadevna preiskava ali investigacija traja že par tednov pred sodnikom Alshulerjem v Chicagu. Sodnijska oblast je zaplenila mesarskemu trustu vse knjige, samo da se bo zamoglo dognati, kako velike dobičke delajo chikaški mesarski baroni. Tako so bili pred sodnijo poklicani tudi ravnatelji štirih največjih velemesarskih tvrdk: Swift & Co., Armour & Co., Morris & Co. in Ogden & Co.

Pri tej obravnavi se je spravilo na dan vse podrobnosti glede delavskih razmer po teh klavnicah. Zvedelo se je tudi kake sodbe imajo ti mesarski baroni o delavcu, njegovih življenskih razmerah, potrebščinah itd. Ko so prinašali chikaški dnevniki izjave teh mesarskih magnatov povodom izpraševanja pred sodnijo, se jim je rogala in smejala vsa javnost. Pri tej obravnavi se je te ljudske pijavke tudi razkrinkalo, koliko dobička spravljajo v svoje žepe na leto.

Tukaj navajamo nekaj tabelic, k inam kažejo obratovanje in profitarstvo treh znanih chikaških veleklavnic:

Tvrdka Swift & Co. — l. 1917:

Dobiček pri 1 fun-	
Število uslužbencev	26,793
Skupna plača	$22,760.240
Povprečni zaslužek delavca na leto	$849.70
Produkcija mesa funtov	3,994,000.000
Zaslužek (plača) pri 1 funtu	— —0057c
Čisti dobiček (profit)	$34,650.000
Skupna produkcija vsega blaga funtov	5,570,000.000
tu	— —0062c

Tvrdka Armour & Co. — 1917:

Skupno število delavcev	22,381
Skupna plača	$18,131,561.72
Povprečni zaslužek delavca na leto	$810.13
Čisti dobiček (profit)	$21,230.314.97
Produkcija mesa funtov	3,000,000,000
funtu	— —0047c
Zaslužek (plača) pri 1 funtu	— —0060c

Morris & Co. — 1917:

Skupno število delavcev	11,130
Skupna plača	8,088,735, 08
Povprečni zaslužek delavca na leto	$816.59
Produkcija mesa funtov	1,083,697.420
Plača pri 1 funtu	— —0084c
Skupni čisti dobiček	$5,401.071.00
Čisti dobiček pri 1	
Čisti dobiček pri 1 funtu	— —0049c

Položaj Slovengev na Ogrskem.

Da nimamo Slovenci, ako ostanemo pod Avstrijo, pričakovati nikakega izboljšanja našega položaja, da bodemo nasprotno izpostavljeni še toliko večjemu in hujšemu zatiranju, je razvidno iz strastnega njenega prizadevanja, da nas obdrži pod seboj in prepreči jugoslovansko združenje. To preganjanje Slovencev se je tekom vojne še neizmerno povečalo in poostrilo, dasi so ravno Slovenci bili izbrani, da prinesejo največje žrtve v sedanji vojni. Neštevilni vzgledi, katere smo že navedli, kažejo, kako se vlada trudi, da zatre Slovence ali jih ponemči. Z iztrebljenjem slovenskega jezika meni zadušiti tudi narodni čut in popolnoma uničiti slovenski življ. Proti temu uničenju se naši rojaki v domovini upirajo z vso silo in zato zahtevajo združitev z ostalimi Jugoslovani, ker so prepričani, da preti slovenskemu narodu brez tega združenja narodna smrt.

Tudi na Ogrskem živi okroglo stotisoč Slovencev, kateri naj bi bili istotako priklopljeni naši bodoči narodni državi. Položaj teh Slovencev je toliko neznosnejši, ker nimajo ni enega svojega zastopnika v državnem zboru, da bi se potegoval za njih pravice, pač pa so izpostavljeni skrajnemu zatiranju od strani Madžarov. Obupni položaj prekmurskih Slovencev je jasno opisal nek ogrski Slovenec v ljubljanskem Slovencu dne 16. novembra l. l., in ta opis prinašamo v celoti, da morajo naši rojaki razvideti vso bednost Madžarov napram Jugoslovanom. Dopis se glasi:

Da stremimo po jugoslovanskem združenju in da trdno upamo v njegovo uresničenje, je jasno kot solnce. Tega pravinega hrepenenja, te svete želje ne bo ugasnila v sleherni slovensk. srcu nobena nemška in madžarska sila. Ne dvomimo, da bi se združenje Jugoslovanov ne uresničilo, ker to bodo zahtevali glavni pogoji in razmere pravice in prostosti zatiranih narodov pri sklepanju miru, ako sedanja vlada v svojo sramoto tega ne bo hotela priznati. A dvomimo, ali bolje, bojimo se, da bi mi prekmurski Slovenci ne imeli deleža pri tem združenju. To pa tem hujše, ker nima 90.000 prekmurskih Slovencev nobenega zastopnika svoje narodnosti, ki bi naše pravice zagovarjal. Vsi so Madžari, ki zastopajo le mažarske intere in nas označujejo kot Madžare pri madžarski vladi, češ, da smo zadovoljni Madžari in da čutimo vsi veliko potrebo madžarstva. Dejstvo pa je, da se v tem smislu še noben pošten Slovenec ni izrazil. Madžarska vlada se je teh laži poslužila, nam iztrgala slovenske šole ter nam jih napolnila z madžarskim učiteljstvom. Še več. da bi nas lažje pogreznila v madžarski potop, je nastavila državne ljudske šole ob meji. Učiteljstvo nam je z grožnjami usililo madžarski pouk ter prepovedalo brati slovenske knjige. Tako na primer smo leta 1913. in 1914. razdelili med mladino nekaj knjig iz Mohorjeve družbe (Jagode, Lešnike, Pod Lipo, Zimski večeri itd.) Ti apostoli madžarske vlade so se ustrašili, da bo ves njihov trud brezvspešen, in zato so zažugali otrokom s stražniki, ki so se ravno mudili v občini. Otroci so bili s palico prisiljeni, da so šli na dom po knjige, katere so bile javno v šoli sežgane. To v nebo vpijoče postopanje je razburilo ljudstvo. Na tozadevne proteste pri oblasti so nam odgovorili, da je popolnoma prav, ker širimo s svojim maternim jezikom velesrbstvo. Preostalo nam ni nič drugega, kot da smo molčali in trpeli.

Še hujši udarci so prišli nad nas sedaj med vojno. Ker je vse uradništvo tudi na sleherni vaški poštici madžarsko, dobi podporo le ona sirota ali vdova naših hrabrih vojakov. ki čuti ali govori madžarsko. Ni čuda potem, da se večina naših ljudij pomadžari.

Tu ni pravice, tu ne veljajo pravila etike; tu vlada sistem zatiranja in tlačanstva! Upamo da nas bodo zagovarjali zastopniki naših bratov Slovencev, Jugoslovanov v Avstriji, jugoslovanski poslanci. Te prosimo, da nam pomagajo, oprostiti se tega jarma. Bog, zaščitnik trpečih in zatiranih, nam bo tudi to poskušnjo poplačal z drago svobodo. Veliko je naše zaupanje, zato pričakujemo, da nam po Babiloniji zasije solnce prostega, svobodnega Jeruzalema.

Sleherna črkica majske deklaracije je pravična, za njo gori naše prekmursko srce, njeno uresničenje mora nam trpinom prinesti prostost in prosveto, katerih tako pogrešamo.

S takimi sredstvi skušajo toraj Madžari prisiliti Slovence, da bi se pomadžarili. Trpečemu prebivalstvu odrekajo celo ono malo podpore, katero plačuje vlada za padlimi vojaki njih svojcem, ako čutijo slovensko. Ogrski Slovenci, izpostavljeni takim ostudnim krivicam od strani Ogrov, zahtevajo vsled tega z vso silo, da bodo združeni z ostalimi Jugoslovani, kajti ne ene veje našega plemena ne smemo pustiti pod tujim jarmom.

"Jugosl. Svijet."

Strašno gorje v stari domovini.

Pred kratkem smo objavili poziv slovenskega begunca v Ženevi, g. Antona Lušina, da naj bi se ameriški Slovenci zavzeli za pomoč svojih rojakov v domovini, kjer vlada strašna beda in pomanjkanje. V splošnem si lahko sami predstavljamo obupni položaj, v katerem se nahaja naš narod, vso neznosnost velikega gorja pa bomo izvedeli šele po vojni. Vsaj približno sliko otem pa si morejo sestaviti rojaki iz naslednjih vesti, katere je priobčil ljubljanski Slovenec lanske jeseni v raznih številkah.

Od slabosti se je onesvestil na ulici v Trstu 70-letni Josip Tecner; prepeljali so ga v bolnišnico. Takih slučajev je veliko v Trstu.

Od lakote je umrl včeraj (21. VIII.) po daljšem hiranju 57-letni vrtnarski delavec Ivan Hajdinjak, Cesta na Rudolfovo železnico, zapustivši v največji bedi vdovo in dvoje majhnih otrok. Zadnji dve leti je družina živela skoro ob samem nezabeljenem korenju, pomešanim s tistim ščepcem moke, ki se dobiva pri aprovizaciji. Beda je naraščala od dne do dne kajti s 40 K. na mesec se družina štirih ljudi v sedanjem času nikakor ne more preživljati. Po dolgem trpljenju — duševnem in telesnem — je moža rešila bela smrt vseh nadaljnih skrbi in bridkosti. — Usmiljena srca, spominjajte se bedne družine!

Kako je v Trstu. "Edinost" piše: Da bi nasveti in predlogi mestnega sveta tudi v resnici kaj izdali na pristojnih mestih ,katera poleg že vsega navedenega ponovno opozarjamo zlasti še na prežalostno dejstvo, da je Trst, zlasti oni del, kjer stanuje manj imovito prebivalstvo, ki je glede hrane na najslabšeb, že skoraj popolnoma okužen po legarju, ki pa nima svojega vzroka morda, kot navadno, v slabi pitni vodi, itd., temveč edinole v nezadostni, preslabi hrani, ali da povemo naravnost, v — lakoti. Toraj lakotni legar — Hungerţyhus! In kaj šele bo, če se odvzame prebivalstvu še edino živilo, ki kaj izda, sladkor?! Naj bi pristojne oblasti ne pozabile tega pretresljivega dejstva sporočiti na odločilno mesto!

Liter mleka 6 kron. Pred kratkem smo poročali, da stane liter mleka v Splitu 4 krone, sedaj pa poroča "Naše Jedinstvo," da je poskočila cena mleku na 6 kron.

Gnjili krompir za Dalmacijo. Z Dunaja poročajo, da je "v prvi vrsti pokrita potrebščina krompirja v Dalmaciji" in da ga "v najkrajšem času odpošljejo iz Galicije." V Splitu imajo že krompir, ali je takšen — kakor piše "Naše Jedinstvo" — da je polovica zaloge nerabne tudi za živino, ker je gnjil in strašno smrdi. Menda je bil že tak, ko so ga odločili za Dalmacijo.

Lakota v Bosni. Generál baron pl. Sarkotić je podal uredniku "Bosnische Post" naslednja pojasnila: . . . Dejstvo je, da je velik del prebivalstva vsled pomanjkanja masti preslabo hranjen. Kakor poročajo orožniške postaje, je umrlo lakote do 200 oseb, in sicer v opustošenih obmejnih okrajih.

V Ljubljani kupuje tvrdka Fr. Kos olupke jabolk in hrušk po dve kroni, prešenine pa po 80 vinarjev kilogram. Reški "Giornale" pa piše, da so sirkove metle sedaj zato drage, ker uporabljajo sirkovo slamo za kuhanje piva.

Navedli bi lahko še več takih primerov strašnega pomanjkanja v starem kraju, velike bede, stradanja in neznosne draginje, toda navedeno naj zadostuje; naši rojaki umirajo lakote, vlada pa ne stori nič, da bi omilila neznosni položaj. Pomoč bo po vojni nujno potrebna, in za bi se morali že sedaoj pripravljati.

"Jug. Svijet".

IVERI.

Pot do neprilike in nesreče je običajno zelo kratka.

*

Ljubosumnost pred poroko pomenja nezaupanje po poroki.

*

Krepost, ki se rodi, ali ki nastane vsled potrebe, je lepa stvar.

*

Okritosrčna ljubezen je zmešala že marsikateremu glavo, ali ga je pa spravila v ječo.

*

En sam prijatelj v nesreči je več vreden kakor 100 prijateljev v sreči.

*

Kdor rad molči, se ogiba skrbi.

*

Človeško življenje je dolga pot in borba nedovršenega dela.

*

Lepe prilike in priložnosti ki so že minile, se redko povrnejo nazaj — k onemu, ki čaka nanje.

*

Kdor ima dober spomin ve dobro, kdaj je treba kako stvar pozabiti.

*

Domači prepiri so kuponi, katere se trga od zakonskih bondov.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

od ustanovitve do 1. januarja 1918 skupna izplačana podpora

$1,340,225.32

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Math Jerman, 321 Palm St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putman Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1912 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620—10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainšek, 302 No. 3rd Ave. West; Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Frančič, 420 — 4. Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6619 Bonna Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon pisarne: Canal 2487. Telefon stanovanja: Canal 6306.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

IMENA UMRLIH ČLANOV IN ČLANIC.

Naznanilo ases. štev. 3—18, za mesec marc 1918.

512 **Katarina Poč,** stara 77 let, članica dr. sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., umrla 5. febr. 1918. Vzrok smrti: Izkrvavljenje možgan. Zavarovana za $500.00. Pristopila k Jednoti 1. jan. 1901. R. 45.

988 **Marko Mautz,** star 51 let, član dr. sv. Jan. Krstnika 14, Butte, Mont., umrl 1. febr. 1918. Vzrok smrti: Ubit v rudniku. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 17. jan. 1897. R. 29.

1346 **Frank Bokar,** star 57 let, član dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, umrl 21. jan. 1918. Vzrok smrti: Omračenje uma. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 6. dec. 1895. R. 34.

2349 **John Pugel,** star 45 let, član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., umrl 4. jan. 1918. Vzrok smrti: Vodenica. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 27. jan. 1901. R. 29.

2436 **John Strle,** star 42 let, član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., umrl 26. jan. 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 25. febr. 1901. R. 26.

3107 **Josip Šegina,** star 35 let, član dr. Marije Device 33, Pittsburg, Pa., umrl 10. jan. 1918. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za $500.00. Pristopil k Jednoti 12. avg. 1901. R. 19.

3632 **Neža Pezdirc,** stara 38 let, članica dr. sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., umrla 3. febr. 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovana za $1000.00. Pristopila k Jednoti 21. maja 1908. R. 28.

12356 **Leopold Istenič,** star 39 let, član dr. sv. Pavla, 118, Little, Falls, N. Y., umrl 22. jan. 1918. Vzrok smrti: Bolezen na želodcu in jetrih. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 23. okt. 1907. R. 28.

Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.

1461 **Josip Fabjan,** član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., operiran 4. dec. 1917. Opravičen do podpore $50.00.

15083 **Frank Rutar,** član dr, sv. Alojzija 52, Indianapolis, Ind. operiran 28. dec. 1917. Opravičen do podpore $50.00.

7557 **Marija Perušek,** članica dr. sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn., operirana 10. dec. 1817. Opravičena do podpore $50.00.

7540 **Frančiška Vreček,** članica dr. Marije Pomagaj 78, Chicago, Illinois, operirana dne 5. jan. 1918. Opravičena do podpore $50.00.

21108 **Anton Prpič,** član dr. Marije sv. Rožnega Venca 131, Aurora, Minn., operirana 11. dec. 1917. Opravičena do podpore $50.00.

8136 **Bernarda Bižal,** članica dr. sv. Ane 156, Chisholm, Minn., operirana 2. jan. 1918. Opravičena do podpore $50.00.

Glavni urad K. S. K. J. 21. febr. 1918.

JOS. ZALAR,
gl. tajnik.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od dr. sv. Jan. Karst. štev. 14 v Butte, Mont. Cert. štev. 6225, Metež Josip R. 18 $1000.00. Susp. 28. jan. 1918. Dr. šteje 191 članov(ic).

Od dr. sv. Jurija štev. 73 v Toluca, Ill. Cert. štev. 13632, Oven Josip R. 28 $1000.00. Susp. 27. jan. 1918. Dr. šteje 46 članov(ic).

Od dr. sv. Cirila in Metoda štev. 135 v Gilbert, Minn. Cert. štev. 22278, Komotar Franc R. 23 $500.00. Susp. 27. jan. 1918. Dr. šteje 94 članov(ic).

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

K dr. sv. Cirila in Metoda štev. 135 v Gilbert, Minn. Cert. štev. 16047, Boštnar Franc R. 29 $1000.00. Zopet spr. 27. jan. 1918. Dr. šteje 95 članov(ic).

ODSTOPILI ČLANI.

Od dr. sv. Janeza Krstnika štev. 143 v Joliet, Ill. Cert. štev. 17634, Skrinar Jos. F. R. 18 $500.00. Odstop. 30. jan. 1918. Dr. šteje 42 članov(ic).

ZVIŠALI ZAVAROVALNINO.

Pri dr. sv. Jožefa štev. 148 v Bridgeport, Conn. Cert. štev. 21544, Legen Ivan R. 27 z $500.00 na $1000.00. Zvišal 23. jan. 1918.

JOSIP ZALAR,
gl. tajnik.

Kakor razvidno iz zapisnika glavnega odbora K. S. K. J. priobčenega v Glasilu dne 23. jan. t. l. sklenilo se je, da vsako društvo plača za knjige, katere so bile poslane iz glavnega urada, svoto $5.00. Radi tega se uradno naznanja, da bode v ta namen vsako društvo K. S. K. Jednote asesano za omenjeni znesek z asesmentom za mesec marc.

Vsa cenjena društva se prosijo, da blagovolijo to vpoštevati.

Z bratskim pozdravom,

J. Zalar, gl. tajnik.

URADNO POTRDILO.

Uradno se potrjuje, da sem do sedaj prejel darila za piruhe članom-vojakom še od sledečih društev:

V zadnji številki izkazana svota	$34.35
Dr. sv. Jožefa 12, Forest City, Pa.	$10.00
Dr. sv. Jožefa 21, Federal, Pa.	2.00
Dr. sv. Srca Jezusovega 54, Chisholm, Minn.	5.00
Dr. sv. Srca Marije 86, Rocksprings, Wyo.	10.00
Dr. sv. Srca Jezusovega 70, St. Louis, Mo.	5.00
Dr. sv. Barbare 74, Springfield, Ill.	2.00
Dr. sv. Jožefa 112, Ely, Minn.	5.00
Dr. sv. Jožefa 112, Rocksprings, Wyo.	5.00
	$44.00
Skupaj prejel	$78.35

Vsem cenjenim darovalcem in darovalkam izrekam v imenu glavnega odbora Jednote najlepšo zahvalo in upam, da se bodo tudi ostala cenjena društva v polnem številu odzvala in prispevala v ta namen po svoji moči. Vsak najmanjši dar se z veseljem sprejme, dobrovedoč, da bode napravil pri naših dragih sobratih-vojakih nejlepši utis in spomin na članstvo K. S. K. Jednote, kakor hitro prejmejo malo darilo poslano jim za piruhe.

Za glavni urad K. S. K. Jednote.

Joliet, Ill., 21. februarja 1918.

JOS. ZALAR,
gl. tajnik.

Mladinski oddelek.

Zaporedna štev. slučaja smrti 16.

664 Ana Kočevar, stara 3 leta, 7 mesecev in 5 dni, članica dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn. Umrla 15. dec. 1917. Vzrok smrti: Zastrupljenje črev. Pristopila v otroški oddelek 1. junija 1916. Opravičena do $100.00 za pogrebne stroške katera svota je bila pok. starišem nakazana 23. jan. 1918.

Zaporedna štev. slučaja smrti 17.

1450 Avgust P. Knaus, star 2 leti, 5 mesecev in 29 dni, član dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio. Umrl 29. jan. 1918. Vzrok smrti: Davica. Pristopil v otroški oddelek 12. avg. 1916. Opravičen do $100.00 za pogrebne stroške, katera svota je bila pok. starišem nakazana 9. febr. 1918.

Glavni urad K. S. K. J. 21. febr. 1918.

JOS. ZALAR,
gl. tajnik.

Finančno poročilo K. S. K. Jednote

za mesec januar 1918.

Dr. štev.	Prejeli na račun ases. št. 1-18, za mesec jan. 1918.	Izplačali: Smrtnina	Izplačali: Poškod.	Izplačali: Boln. podp.
1	$ 375.04			
2	594.11			
3	223.53			
4	144.53			
5	201.69			
7	660.79			
8	168.48			
10	26.86			
11	89.33			
12	426.06			
13	84.09			
14	287.43			
15	235.47	$ 500.00		
16	207.51			
17	73.81			
20	76.03			
21	240.00			
23	184.95			
24	39.84			
25	674.57			
29	474.88			
30	425.50			
32	95.42			
33	236.66			
38	132.22			
39	30.28			
40	166.12			
41	142.68			
42	185.28			
43	219.44			
44	343.55			
45	85.57			
46	69.65			
47	143.81			
49	95.15			
50	415.49	150.00		
51	87.80			
52	87.71			
53	288.36			
54	95.27			
55	140.52			
56	279.81			
57	160.63			
58	108.93			
59	323.99			
60	84.80			
61	216.24			
62	35.36			
63	265.88			
64	152.60			
65	198.08			
67	75.29			
69	33.51			
70	147.63			
71	28.66			
72	124.75			
73	69.24			
74	87.35			
75	102.17			
77	286,06			
78	279.71			
79	119.82			
80	245.47			
81	232.51			
83	70.68			
84	280.71			
85	64.86			
86	67.51			
87	184.36			
88	64.31			
89	211.23			
90	33.98			
91	194.48			
92	100.09			
93	204.08			
94	142.23			
95	332.68			
97	67.12			
98	106.55			
100	15.31			
101	80.87			
103	134.75			
104	89.64			
105	83.92			
108	140.22			
109	52.43			
110	76.08			
111	40.45			
112	125.94			
113	92.24			
114	44.66			
115	137.74			
118	42.66			
119	48.19			
120	166.53			
121	61.48			
122	35.90			
123	85.59			
124	6.63			
126	101.07			
127	126.84			
128	63.50			
129	19.41			
130	11.21			
131	215.45			
132	100.90			
133	39.78			
134	42.20			
135	138.41			
136	75.37			
139	49.69			
140	38.60			
143	49.95			
144	165.07			
145	45.06			
146	125.24			
147	74.65			
148	105.81			
150	65.84			
151	40.15			
152	136.62			
153	59.63			
154	72.74			
156	89.65			
157	68.00			
158	117.69			
159	38.72			
160	47.91			
161	83.57			
162	189.20			
163	96.55			
164	107.18			
Skupaj	$19,121.73	$ 650.00		

Preostanek 1. januarja 1918		**$522,652.28**
Prejemki tekom meseca januarja 1918:		
Plačanega od društev	$19,121.73	
Obresti	495.67	
Najemnina	74.50	$ 19,691.90
		$542,344.18
Izdatki:		
Plačana posmrtnina	$ 650.00	
Upravni stroški	4,720.40	$ 5,370.40
Preostanek 31. januarja 1918		**$536,973.78**

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

Joliet, Ill., dne 16. febr. 1918.

Nov književni list na slovenskem Jugu.

S prvim januarjem tega leta je začel izhajati v Zagrebu na Hrvatskem nov književni list pod imenom "Književni Jug", ki ga izdaja pod uredništvom Nika Bartuiovića skupina najznamenitejših mladih književnikov s slovenskega juga.

List obeta biti prapor nove revolucijonarno- nacijonalistične ideje, ki ima svoj višek ne samo v književnem, temveč tudi v političnem zedinjenju vseh Jugoslovanov. Pojav takega lista v razmerah, ki vladajo sedaj v domovini, je jako utešljiv, ker nam kaže, da se budi narod v domovini na vseh straneh, kljub vsemu umetnemu uspavanju, in da ga ne more nobena sila na svetu zaustaviti na potu, po katerem hodi in po katerem edino se more priti do onih ciljev, brez katerih nam ni rešitve.

Vidi se, da bo "Književni Jug" prava jugoslovanska književna revija. Uredništvo pravi, da so slovenski pisatelji obljubili svoje polno sodelovanje, a radi slabih zvez in drugih razlogov ni bilo mogoče uvrstiti v prvo številko več kakor en prispevek Dr. J. A. Glonarja, ki je tudi prevzel organizacijo slovenskega sodelovanja za revijo "Književni Jug."

Prva številka, ki je tiskana v latinici in cirilici, prinaša izbrane sestavke od Ivo Vojnoviča, Tresič-Pavičiča ter drugih. Slovenski prispevki so tiskani v slovenskem jeziku. Slovenec Dr. J. A. Glonar se peča s pregledom slovenske literature in književnih revij novejšega časa v članku "Po tridesetih letih."

Kot umetniško prilogo ima "Književni Jug" reprodukcijo najnovejšega Meštrovičevega dela "Krist"'.

Vendar pa je najzanimivejši in najznačilnejši od vsega drugega predgovor, s katerim uvaja urednik list v življenje. Naslov predgovora je "Naloga časa".

V sledečem nekaj izvlečkov iz tega predgovora, da bodo Slovenci v Ameriki videli vso smelost in neustrašenost, s katero govori jugoslovanski narod v domovini, kadar gre za napredek. . .

Evo jih:

"In glej čuda! — Ves ta krvavi in blatni trudournik časa, ki se je zlil na naše poljane kakor kazen božja ali roganje Usode — in mi smo bili samo orodje v rokah tega strašnega nesoglasja, te surove sile in te bojazljivosti, — se naenkrat prikazuje našim duševnim očem kot neka globoka zagonetka, ki, četudi ruši, ravno s tem svojim pustošenjem čisti. . .

Pred nami se vrste skrivnosti: — Po treh letih strahovladanja sile proti goloroki Misli, se celo sami predstavniki te sile ne drznejo, da jo označijo kakor pod imenom Misli. . .

In zopet v malem: — Po treh-letnih mukah se dviga naš narod moralno v času, ko je najslabši, najbolj tlačen, kakor se še nikdar ni dvignil popreje. Postavši brezdomovinec in bosjak, postaja sedaj simbol Pravice, ki greni sili vso iluzijo zmago.

In končno v najmanjem: — Po treh letih klanja, ko so znanost in naš obup gledali v bodočnost samih hijen, v zemljo spremenjeno v volčji brlog, poraja se naenkrat v srcih najbolj podivjanih vojnikov, od bolesti otopelih vdov in mater, breznadnih devic in od sile teptanih brezdomovincev, tako silen in iskren plamen ljubezni in bratstva, da še nikdar ni bilo človeštvo tako složno v tem, kar vodi k sreči in miru, kakor je sedaj."

In potem dalje:—

"Ker smo mi vsi na lastni koži izkusili, kaj se pravi videti pravico in krivico, ne bi bilo pametno, da nas nesreča ne izpametuje. Vsi se danes sklicujemo na slogo, a zelo pogibeljna bi bila udobnost, ki bi jo hotela samo poslušati, ne misleč na to, da ji učvrsti življenje. . . Pravo videti se pravi v vsakem slučaju zavarovati vsaj potencijalno energijo ideje, bodisi že katere-koli: svobode ali pravice, dobrote ali lepote. Brez tega tudi ni uspešnega dela. A delo nas čaka silno: i da dvignemo porušeno in da ustvarimo novo. Ako pa hočemo, da bode to tudi trajno, moramo, da sežemo s temelji globoko, a ne, da ostanemo na površini. Ker nobeno ni nepravilno: niti materijalizem, niti spiritualizem, niti idealizem, niti realizem, kaka druga premišljena stvar. Nepravilna je samo površnost, mlačnost in mrtvilo. Gotovo pa je treba v globoki strugi globljega posezanja, da se najde dno."

In zopet dalje:

— "Vsak pojedinec, ki misli o sebi, da je zobec, ki daje pogoje za okretanje vsemirskega stroja, naj se utopi. Tako tudi narod. Edino Rusija more, da reši človečanstvo, pravi Svatov v "Demonih", a Jugoslovan, ki ne misli istega o Jugoslaviji, naj se tudi ne prijema tega borbnega imena. Zato tudi mi tukaj ne govorimo o nalogi človeštva. Naloga jugoslovanstva je za nas naloga človeštva, a vse skupaj poenostavljeno: naloga pojedinca.

Mi ne iščemo ničesar razven pravice. Ako zmaga pravica, zmagala je za ves svet, a ne samo za nas. Mi hočemo svobodo in napredek. Ako bomo svobodni mi, bo tudi mogoteem bolje, že zato, ker bodo nehali biti mogotci. Ta navidezni egoizem ni nič, kakor praktičen altruizem, ker umešavati se v tuje posle znači ovirati jih, a ne vršiti svojih."

Bolje prej kot poznej.

Dvorni pevec angleškega kralja Jakoba I., kakršne si v prejšnih časih našel na vsakem dvoru, da so v razveseljevanje vladarjev in njih dvornikov brili burke, je imel skrajno oster in zbadljiv jezik. Nekoč je razžalil imenitnega gospoda tako občutljivo, da se je ta zarotil, da ga pri prvi ugodni priliki zabode in usmrti. Dvornik je bil znan, da je vedno izvršil storjeno obljubo. Norec se je torej zares smel bati smrti. Stopil je torej pred kralja, mu razložil kočljivo zadevo in ga prosil, naj ga s svojo mogočno besedo obvaruje najhujšega. Kralj ga je potolažil, rekoč:

"Ne boj se! — Če te dvornik zabode in usmrti, visel bo takoj drugi dan na vislicah."

Ali premeteni norec mu je odgovoril: "Prosim, Vaše veličanstvo, naj v boljši blagor svoje kože prosim, ako bi ga Vaše veličanstvo dalo — dan prej obesiti!"

V megli.

("Vrtec", 1887.)

Velika megla se je vlačila tistega večera po ulicah našega mesta. Gosta je bila, da bi jo bil lahko prijel, in zavila je vse mesto v svoj debeli plašč. Kamor si pogledal, nisi videl drugega, nego z meglo napojeni zrak, in če si slišal, da hodijo ljudje po ulicah, videl jih vendar nisi, ako se ni kdo slučajno vate zaletel. Pohajaš po ulicah, čuješ ropotanje voz in peketanje kopit, slušaš govorico in smeh, ječanje in jok, svetlicajo se luči od daleč kakor veše, ne zreš ne hiše, ne človeka — otožna taka hoja.

V zapuščenih ulicah na pragu sive hiše se pokaže človek. Že po postavi se mu pozna, da je še mlad. Glavo mu pokriva nekaj takega, kar imenujemo klobuk, in spredaj mu visi čez pas obilen zastor, ki je imel svoje mlade dni višnjevo barvo. Telo mu odeva sama srajca, kateri je zob časa oglodal prvotno beloto, in podplatov njegovi hse drži nekaj krev sam podobnega. Sploh kaže njegova zunanjost, da ni poseben sovražnik mraza in zime. Levo roko drži v nedrih, v desni pa ima dvojico novih čevljev. Bistro pogleda po dolgih ulicah gorindol, potem pa izgine v sivi megli. Nekaj trenutkov padajo še plinovi žarki raz ulično svetilko, potem pa se skrije popolnoma v gosti megli. Počasi stopa in oprezno, kakor bi se mu nikamor ne mudilo. Kmalu zapusti te ulice in gre skozi druge še ožje ulice, katerih niti motna svetilka ni razsvetljevala. Grobna tišina se je spajala s sivo meglo okoli čevljarskega učenca — zvedavi čitatelj ga je že tako uganil — kakor da bi ne bilo nobenega stanovalca v teh mračnih ulicah.

Naenkrat se ustavi deček s čevlji. Levo roko potegne iz nedrij in položi na uhlje. Pazno vleče nekaj časa na ušesa, zdi se mu, kakor bi slišal v bližini človeške glasove. A ker že ničesar ne čuje, hoče dalje. V istem hipu pa zasliši v bližini neznan človeški glas. Mirno stoji na mestu, kakor bi okamenel, niti dihati si ne upa. Toliko bolje pa nateza svoj sluh in na licu se mu bere nenavadna zvedavost. Čim bolje posluša, tem bolje se mu večajo male oči in širi podolgasto obličje. Naposled se mu zategnejo usta celo v porogljiv nasmeh — — —

V bližini pa sta govorila dva človeka. In deček je vjel v meglenih valovih tele popolne besede:

"Tedaj točno ob dveh! Potem pa odrineva!"

"Samo to glej, da gotovo prideš! Ne bode slabo novo leto, h.., ha!"

Izgovorivša te besede in poslovivša se, odideta neznana menilca narazen. Eden je šel isto pot po ulicah naprej kakor Grogec — tako je bilo ime mlademu čevljarčku — a drugi je imel srečati dečka. Ali ni ga videl, niti slišal Grogca, ki je stal ob kraju ulic kakor sveča pri miru, preveč je bil zamišljen v svoje načrte. Nekoliko ga je ovirala gosta megla, kateri je bil danes Grogec posebno hvaležen. Ko odide zamišljeni srečalec, gre deček svojo pot dalje. Pač bi bil rad šel za enim ali drugim, da bi videl, kam bode izginil, ali upal si ni. Vesel je bil tega, kar je slišal.

Iz povedanih besedi, katere je slišal, res ni mogel mnogo ukrepati, pač pa iz neke besede, ki jo je vjel nekolikokrat med njiju pogovorom. Dasi je poslušal dalje časa neznanca, čul je vendarle posamične razkosane besede, med katerimi je bila tudi beseda: "Davčar". In bistroumna glavica ubogega čevljarja je prišla do tega, da bi utegnila biti neznana človeka — tatova.

Ko stopa tako premišljevaje po ulicah, jasne se mu boljinbolj zamotane misli in prišedši do hiše, kamor je bil namenjen, sestavil si je že popoln načrt o tem svojem raziskovanju. Hitro odda čevlje, katere je prinesel neki družini. in teče domov, rezoč debele plasti goste megle.

Grogec se je učil za čevljarja v mestu. Doma je bil daleč tam gori v hribih in ker je imel še mnogo bratov in sester, poslali so njega po posredovanju nekega dijaka v mesto, učit se čevljarskega obrta. "Vse je dobro, kar se človek nauči!" dejali so oče Grogeu, ko je odhajal od doma. In deček si ni dal dvakrat reči. Z največjim junaštvom je krenil poznega jesenskega dne z nekim dijakom iz tistega kraja v mesto. Čevljar Žbičar ga je vzel za učenca, da se pri njem izuči čevljarstva.

Vrnivši se domov, pokliče Grogec mojstra v postransko sobo, češ, da mu ima nekaj na samem povedati. Gospodar nekako čudno zategne obličje, češ, kaj neki mu ima povedati ta paglavec. Vendar ga radovednost hitro nadvlada, vstane raz čevljarski stol in gre v bližnjo izbo, kjer mu deček vse natanko pove, kar je videl in slišal.

Gospodarju se je v začetku videlo na licu, kakor da bi pritrjeval Grogčevemu mnenju; v hipu pa se mu napne nagrbančeno čelo, pogleda osorno, h krati po se pokaže na bledih njegovih ustnicah lahen nasmeh.

"Ej, to ni nič! tebi se je zdelo, ker si vse preveč črno videl v sivi megli."

Tako reče naposled učencu, vendar pa mu zabiči, da nima o tem ziniti nikomur niti besedice. In šla sta vsak po svojih opravkih.

Ali mojster kar ni mogel nocoj sedeti na malem čevljarskem stolu, dasi je bilo še mnogo dela kajti nocojšnji večer je sveti večer, zadnji dan starega leta, zatorej je treba tudi malo poprej prenehati z delom. Venomer mu je rojilo po glavi Grogčevo pripovedovanje.— Naposled naglema vstane, obleče zimsko suknjo, naroči vajencu potrebne stvari in odide.

Grogcu pa so predle v tem razne misli po mladi razburjeni glavi. Že mu je bilo žal, da se je izpovedal gospodarju o tistem meglenem dogodku; žal mu je, da ni sam opravil tega, kar je mislil, da bode opravil gospodar. Ko pa gospodar odide, čuti se pa potolaženega v svojem koprnečem srcu. Ni pa imel miru pred svojimi tovariši. Ves čas so ga nadlegovali po odhodu gospodarjevem, da jim pove, kar je pravil gospodarju. Ali Grogec je ostal mož-beseda; nobenemu ni črhnil niti besedice o dogodku na ulicah.

Na velikem mestnem trgu je stalo med drugimi visoko poslopje v trezno-preporodnem slogu. V pritličju se je raztezala velika prodajalnica z veličastnimi izložbami, katere je razsvitljevala čarobna plinova luč. Prvo in drugo nadstropje je krasila dolga vrsta velikih oken in bogato pročelje, v katerem so bile narisane velike črke: "Davčar in drugovi."

Pred to hišo se vstavi čevljar Žbičar. Ne stopi precej v prodajalnico; v razložbi gleda dragocene stvari, kakor bi hotel katero kupiti. Ali ni ga volja danes kupovati. V razložbo zre le kar tako, po glavi pa se mu motajo vse druge stvari. Premišlja, mnogo premišlja, četudi le o eni stvari. Svoj govor si sestavlja v duhu, kako bode govoril. Govoriti pa mora tako, da mu bodo verjeli in da bode zanj prav. Slednjič obrne svoj pogled od nakopičenih stvari v razložbi, hiti še nekolikokrat v megli po tlaku gorindol, potem pa hajd noter!

Nekako bojazljivo stopi k enemu prodajalcev, ki ga že prehiti s svojim pozdravom, povpraševaje ga, kaj želi, in priporočevaje mu, kaj naj kupi. Ali čevljar vpraša po gospodaruj. Prodajalec mu reče, da je gospod v svojem stanovanju v prvem nadstropju, ter ga odvede po stopnicah v gospodove sobe.

Ta ga prijazno sprejme, in vpraša, česa želi. In čevljar mu začne pripovedovati, kar mu je povedal malo prej njegov učenec. Samo imena Grogčevega se je izogibal in namesto njegovega je postavil navadno svoje ime. Ko pa konča, vpraša ga gospod Davčar z vso resnobo, jeli vse to resnično, kar mu je pripovedoval. In čevljar potrdi ter pove svoje ime in stanovanje. Davčar mu še reče pri odhodu: "Ako je ta vest resnična in se uresniči, pričakujte dobrega plačila!"

Žbičar je odšel domov, a ves večer in še pozno v noč ni mogel zatisniti očesa. Preveč ga je skrbelo!

Še vedno se je kopalo mesto v sivi megli, dasi je bilo že precej pozno in vrišč ter šum po mestu je že davno potihnil. Samo ropotanje nikdar neugnanega izvoščekovega voza se je še čulo časih. Ljudje so večinoma polegli in le iz kake zapoznele gostilnice se je še videl sij brleče svetilnice, ki je čakala novega leta.

Ni pa še spal gospod Davčar tiste pozne noči. Na divanu je sedel in mislil, mnogo mislil; a niti svetilnica mu ni gorela nocoj. Čuden mož to! Ni si dal pokoja niti za trenotek in pri najmanjšem šumu je šel gledat ali skozi okno na ulico, ali pa pri priprtih vratih na vrt . . .

Dvanajst je že davno odbila ura v zvonikih. In vendar hodita dva človeka po megleni stezi za Davčarjevim vrtom. Dolgo ne ostaneta v megli; kakor dva mačka zlezeta čez visoko ograjo na vrt. Megla ju zakriva tudi na vrtu in dvorišču. V hipu sta na malem hodniku proti vzhodu in začneta odpirati železna vrata. Kako spretna sta v odpiranju, na mah se jima odpre. Ali vedeta se tako plašno, kakor bi bila nepoklicana gosta. Otvorivši vrata toliko, da moreta drug za drugim vstopiti, zmuzata se noter. V istem hipu stopita nepričakovano dva druga človeka z dolgima sabljama ob stegnih izza bližnjih dveri neimenovanega kraja in zaloputnta železna vrata, za katerima sta izginila neznanca. Dobro ju zapreta in eden oborožencev ostane pri njih, a drugi hiti pri drugih vratih po stopnicah, kjer ga je čakal gospod Davčar . . .

Vse se je zgodilo tako kakor je pravil čevljar. Zjutraj na vse zgodaj že leti Žbičar vprašat k Davčarju, ako so vjeli ulomivša tatova? In videl ju je na svoje lastne oči, ko sta ju privela dva redarja zvezana iz hiše in odvedla tja, kamor se taki ljudje spravljajo. Samega veselja se mu je tajalo srce in hitel je pripovedovati ljudem, kako je prišel na sled tatovom. In ljudje so ga hvalili ter zavidali njegovo srečo. K Davčarju hiti po zasluženo plačilo. Razkladati mu začne še enkrat svojo bistroumnost ter pridevati, kar ej večeraj pozabil. Pove mu, da je največja zasluga njegova, da so zasačili drzna tatova; pripoveduje mu, koliko bi mu bila tatova lahko pokradla, ko bi jima on ne prišel na sled; prepričuje ga, da se je sinoči čudil, ko Grogca tako dolgo ni bilo domov, in da je prišel po dolgem izpraševanju na to, da bi utegnila biti tista dva človeka — tatova. Govoril je, kakor bi Grogec niti ne vedel o tej stvari . . .

Gospod Davčar se mu prav lepo zahvali za izkazano uslugo ter naroči, da naj pošlje dečka po zasluženo plačilo — — —

Čevljar je obračal, Davčar obrnil. Žbičarju ni pomagalo njegovo zavijanje; z dolgim nosom je odšel. Ko ne bi še zmerom neznosna megla ležala po ulicah, videli bi lahko od daleč na njegovem obličju, kako so se barve spreminjale na njem in kako je pihal v meglo svojo vročo sapo, kakor bi jo hotel pregnati . . .

In pregnal je meglo. Zimsko solnce je sipalo svoje slabotne žarke po hišah, ko je stopal Grogec v prazniški obleki proti Davčarjevi hiši. Dobil je lep dar za novo leto; gospod Davčar mu je dal na izbero: denar ali šolo? — In mladi čevljarček je odgovoril po kratkem premisleku: "Čemu mi bode denar, ker nimam kam ž njim, dajte me raje v šolo, da bodem enkrat tak ospod, kakor ste vi."

In Grogec, čevljarski učenec? — Velik gospod je sedaj, še večji nego je bil gospod Davčar. Nima toliko novcev, ima pa več v glavi in lepo število zaslug.

Pred sodiščem.

Spisal **Srečko**.

Na temnem hodniku okrajnega sodišča sta stala v petek jutro pred osmo uro dva moža. Pomenkovala se nista med seboj, temveč sta stala precej razdvoje. Mlajši ki ni imel še trideset let, je bil pri omreženem oknu ter gledal na cesto. Včasih je obrnil svoj odurni pogled v svojega tovariša, kateri je stal v temnem kotu, držeč roki sklenjeni pred seboj. Bil je ta častitljive postave: na obritem obrazu sta mu starost in skrb zarisala globoke gube; pogled njegovih oči pa je bil mehak in prijazen. Nemo je stal na svojem mestu, zrl v tla in le včasih je prestopil z nogo: predolgo čakanje mu je delalo težave. Semtertja je posegel z velo roko v dolge lase, potem pa potegnil isto preko čela, kakor bi si hotel zapoditi iz glave mučne misli. Na neprijetnem kraju je stal danes mož, ki svoj živ dan ni storil nikomur krivice, sedaj na starost pa so mu jo učinili oni, od katerih bi imel pričakovati največ hvaležnosti.

Stari Dragar iz Bukovca in oče pri oknu, njegov sin Jernej, sta imela za danes določeno obravnavo zastran nekih nerednosti pri preužitku.

Najboljše posestvo v Bukovcu je bilo Dragarjevo. Stari je slovel, da je priden delavec in dober gospodar. Skoro pri najboljših letih mu je umrla žena, zapustivša mu edinega sina Jerneja. Ljudje so takrat ugibali to in ono, kakor je navada pri vsakem vdovcu: on pa je bil vedno enak in pustil v nemar misel, da bi se še kdaj oženil. Jako je ljubil svojega sinčka. Vso skrb in ves prosti čas je posvečal njemu, da bi mu tudi nedomeščal skrbno mamico, katero tako težko pogrešajo mali otroci. Vzgajal ga je dobro; deček pa je rastel in bil čimdalje močnejši. Tako je poteklo leto za letom. Dragarjevo imetje se je množilo, saj so devali vse na stran, kar so priredili; stari pa tudi ni zapil vinarja po nepotrebnem. Oče se je staral, sin pa je prihajal v leta, v katerih misli človek na samostojnost. Jernej je bil pravi korenjak, a tudi pameten in dober. Ko se je stari čutil prešibkega za gospodarsko breme nagovarjal je sina večkrat, naj bi se oženil. Povpraševal je po okolici, kje bi dobil za sina pošteno in pridno nevesto. Sin je bil zadovoljen s tem, da mu gre oče na roko. Izbirčna nista bila, ne glede na doto, ne glede na lepoto lica. In tako se je res dobila dobra gospodinja. Dragar je prepustil posestvo sinu, sebi pa zapisal precejšen preužitek. "Če bo ravnal lepo z menoj, ne bo mu treba ničesar dajati", odgovoril je ob priliki notarju, ko mu je ugovarjal, da si hoče preveč zapisati.

Nevesta je prišla k hiši. Oče se ni oddelil; vse je ostalo pri starem. Dragar je učil sina, kako mora, da bo prav, kako je delal sam: sin pa ga je z veseljem slušal, saj mu je bil udan od mladih let.

Par let je minulo tako in sosedje po vasi so govorili, da se imajo pri Dragarju dobro.

Nekoč je gnal Jernej voli v semenj v bližnji trg. Kupčija je bila dobra; ne malo vesel, da je vole dobro prodal, je krenil gospodar v bližnjo gostilno. Poklical si je polič vina in ker mu je ugajalo, še enega in potem še enega, saj vina ni pil že dolgo. Pri drugi mizi pa sta dva njegova znanca izvlekla zamazane kvarte in pričelo se je prav živahno premetavanje. Vsak si je pripravil nekaj denarja pred seboj. Igrali so, denar pa je romal od enega do drugega. Sedaj je imel eden velik kupček novcev, pa se mu je premenilo, in kupček se je manjšal. Jernej je pil in z velikim zanimanjem zrl ta prizor. Igralci so mu menda na obrazu videli, da bi rad pritegnil z njimi zato mu je eden naglo sedež ponudil in dejal sladko: "Pa bi še ti enkrat poskusil z nami!" Veselih lic je prisedel Jernej. V začetku je bil kaj neroden in morali so ga šele učiti; sčasoma mu je šlo bolje in pustili so mu, da je nekoliko dobil. Malo vinjen je bil, radi tega tudi pogumen. Kmalu pa je opazil, da izgublja. Oglašala se mu je vest, rad bi bil izstopil z malo izgubo, a one človeške pošasti so ga znale zopet privezati. Desetak desetakom je šel od kupa volov.

"Ti ne moreš dobiti saj nimaš poguma!" podražil ga je eden.

Res je pričel z večjim pogumom in denar mu je lezel iz žepa kakor živo srebro, a v njegovo srce je legla strast. Bil je razdivjan, škrtal je z zobmi, stiskal pesti, ko je opazil, da je zaigral vse. Grozno ga je bilo pogledati takrat. Žile v sencih so se mu napele in zakričal je gromko:

"Goljufi, tatje, vi ne igrate pošteno!"

Prijel se je ob mizo, ki je kar pokala v njegovih močnih rokah. Po mačje tiho so so se njegovi soigralci razgubili od mize. Ostal je sam, izpil vino, ki mu je ostalo, potem po hitel ven. Mrzla sapa mu je brila v obraz, a on je ni čutil. divjal je dalje. Takov je prišel domov. Kako so se ga prestrašili domači!

Na ta način se je pričelo tisto nerodno življenje pri Dragarju. Stari je grajal in svaril Jerneja. a vse zaman. Opomini žene tudi niso nič izdali. Mlademu gospodarju so bile vedno pred očmi tiste nesrečne karte Pomišljal se je, da mora dobiti nazaj, kar je zaigral. Kadar se ga je polotil kes, tedaj je krenil v gostilno, da si je v pijači potolažil pekočo vest. Zanemarjal je delo, staremu pa je krvavelo srce; storil je vse, kar je bilo v njegovi moči, a preprečiti ni mogel počenjanja Jernejevega. V pol letu se je izpremenilo pri Dragarju mnogo. Ko je oče izprevidel, da je ves njegov trud brezuspešen, zaprl se je v svojo sobo in od daleč opazoval sinovo ravnanje.

Nič čuda, da je Jernej pričel tudi očeta mrzeti. Vse, kar je moral očetu dajati, mu je pregodrnjal in, čeje le mogel, mu tudi nekoliko pritrgal. Sčasoma mu je bil rodni oče pravi trn v peti. Pazil je nepretrgoma, kje in kako bi mu mogel škodovati. Nekoč mu je prišlo na misel, da ima oče pač zapisano sobo na levi strani vrat. pota do nje pa ne, torej nima pravice hoditi po veži. Zabil mu je torej nekega dne vrata v veži z deskami, da ni imel oče prostega vhoda. Staree se je obrnil na sodišče, naj razsodi, kako je s stvarjo. In tako sta stala v petek jutro pred uradno sobo oče in sin.

Službeno-resni obraz sodnega sluge se je pokazal med vrati. Zanosljal je imeni obeh strank, potem pa je na stežaj odprl vrata, skozi katera sta vstopila v sobo stari Dragar in sin Jernej.

Sodnik je vstal pri nasprotni mizi. vzel v roke popisano polo papirja in se približal staremu. Pogledal mu je v obraz in poznalo se mu je, da mu je mož ugajal. Ponudil mu je stol. Potem se je ozrl v Jerneja zaničljivo, kakor bi mu hotel s tem pokazati, kako malo ga ceni. Pričela se je obravnava. Sodnik je izpraševal očeta, potem sina; vmes pa je narekoval poleg sedečemu pisarju, ki je naglo spravljal na papir izgovorjene besede. Nato je sodnik vstal, hodil po sobi in premišljevai stvar. Soba je res zapisana v pismu, a pot vanjo ne. Res, da si pameten človek to sam misli, ali kar je zapisano, tega oče ne more zahtevati pri sodišču. Proti lastni volji je izprevidel sodnik, da oče izgubi tožbo.

Naposled je stopil pred Jerneja, uprl vanj svoje prijazne, sive oči ter pričel čitati razsodbo. Govoril je proti staremu Dragarju, a vedno gledal Jerneja. Hotel mu je brati z obraza, kaj se godi v njegovi duši. Ko je sodnik izrekel besede, da oče res nima pravice do veže, tedaj je prilezel na Jernejevi ustni škodoželjni smehljaj, a le za hip; takoj je uprl oči v tla, obraz pa mu je pobledel. Sodniku, ki ga je motril nepretrgoma, je uagajala in prememba.

Dobri mož je hotel na drug način spraviti sina z očetom, ker ni mogel storiti uradno. Poklical je oba za seboj, on pa je korakal po dolgem hodniku. Na koncu je odprl vrata in vstopili so vsi trije v gosposki opravljeno sobo. Mračno je bilo v tem prostoru, zato je sodnik dvignil zaveso pri oknu in nenadna svetloba je zasijala v sobo. Dragarja sta stala tiho, sodnik pa je hodil semintja.

"Kdo je ta mož tukaj? vprašal je sodnik nagloma Jerneja s prstom kazaje na starega.

Le-temu se je zdelo smešno to vprašanje, češ, saj ga sam pozna; vendar je odgovoril tiho:

"Moj oče.

"A-a, torej vi veste, da je to vaš oče, vi pa ravnate z njim tako kaj?"'

Dolg vsklik je izgovoril sodnik, potem pa je nadaljeval skoro pol ure dolgo pridigo.

Jernej včasih pobledel, včasih ga je oblila rdečica, v srcu pa se mu je javljal resničen kes. S prepričevalnimi izrazi mu je slikal sodnik gorje, katero preti njemu. Karal ga je, ker je zašel na tako pot, kjer so le pravi hudobneži.

"Ali obljubite, da se boste poboljšali?" je vprašal sodnik, ko je spoznal, da se Jernej že kesa.

"Obetam", je odgovoril Jernej skoro v solzah.

Sodnik je pogledal sedaj starega; sedaj Jerneja. Namignil je drugemu, ta ga je razumel, upognil je koleno, prijel očeta za roki in ga prosil odpuščanja. Staremu so zaigrale solze v očeh, sodniku je bilo milo v srcu. Tiho so stali nekaj časa, predno sta Dragarja odšla; sodnik je pohvalil oba, da sta se tako pobotala.

Četrt ure pozneje sta korakala proti Bukovcu Dragaraja v živahnem pomenku.

Odslej pa se imajo pri Dragarju zopet dobro.

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška

MLEKARNA

1818 W. 22nd Street Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske chikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.

Z velespoštovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito Vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Pobotnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

☞ Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

"HRENOLA" NAJNOVEJŠE VRSTĘ GRAMOFONI

ki jih izdeluje edina slovenska tvrdka

FR. HREN & CO.

14 W. Kinzie St., 352 N. State St., Chicago, Ill.

Naši gramofoni igrajo vse rekorde. — Pišite po slovenski cenik. — Iščemo zastopnike.

CENA JE $35.00

Vsak, ki kupi en stroj št. 1918 dobi prosto: "Sinoči sem na vasi bil", "Veseli godec", "Odpri dekle kamrico", "Srečna mladost" plošče. Z naročilom je poslati, Money Order, ali gotov denar v priporočenem pismu.

Novice iz stare domovine.

IDEJA — ZMAGOVALKA.

(Edinost, 13. decembra.) "Dolgo trajanje sedanje svetovne vojne, katero ni nihče pričakoval, je neizmerno zlo — za človeka in za njegove etične in materialne blagre. Za našo narodno bodočnost pa — ta utis se vedno bolj utrjuje — je ravno to dolgo trajanje jamstvo, da bo dosežen naš skrajni cilj.

Da je prineslo prvo leto zmago na bojiščih, bi morda prišlo do kakih teritorijalnih premembb, tej ali drugi državi na korist, a drugi na škodo, ali celo do popolne izgube pozicije, katero je zavzemala pred vojno. Na notranje življenje v državah pa bi ostalo sklepanje miru po vsej priliki brez vpliva.

Dolgo trajanje vojne pa je rodilo veliko idejo, kateri prvi glasnik je bil predsednik Združenih držav Wilson in katere se je oprijel celi svet kot rešiteljice in podlage za bodočo ureditev odnošajev med narodi. Njo je sprejela tudi sedanja provizorična ruska vlada v svoji ponudbi za mir kot glavno točko, in priznavajo jo, vsaj formalno in četudi le pogojno, tudi oni, ki se je boje. **To je ideja samoodločevanja narodov!** To idejo je z vsem srcem sprejel celi naš narod do poslednje gorske vasice! Temu razpoloženju in tej volji naroda je dala izraz državnopravna deklaracija naše parlamentarne delegacije dne 30. maja. Narod je potrdil z mnogoštevilnimi manifestacijami svojo voljo — spontano, kakor je naravno tam, kjer prihaja beseda iz srca. Potrjuje jo predvsem zlasti z uničujočo kolektivno obsodbo domačih nasprotnikov, kakoršne še ni nikoli tako odločno in ogorčeno izrekel nad kakim izdajalcem ta naš sicer tako krotki, skromni in trpljivi narod.

Sile, nasprotne tej ideji, nasprotne naši zahtevi po srečnejši bodočnosti v samostojni narodni državi, so našle eksponente tudi med nami samimi, med faktorji, ki zavzemajo odlično stopinjo v javnem življenju naroda. Ni treba, da jih imenujemo — vsaj se oni danes na jeziku cele naše javnosti. Vse te sile, podpirane po omenjenih eksponentih, so se združile, da uničijo, kar je stvoril naravni razvoj narodne samozavesti Hrvatov, Srbov in Slovencev: misel jugoslovanskega narodnega jedinstva, lastne države. Taki eksperimenti trajajo že desetletja — brez uspeha: želje po našem narodnem edinstvu niso mogli uničiti. To je naša uteha, to je vera v bodočnost. Po vsakem takem napadu so se vrste pristašev te ideje pomnožile. Na najstrašnejši pritisk proti slovensko-hrvatsko-srbskemu edinstvu je prišlo v začetku vojne osnovanje Jugoslovanskega kluba; nato se je po številu druga največja stranka na Hrvatskem pridružila majski deklaraciji, za njo so se hrvatske in srbske stranke v Bosni in Hercegovini pridružile Jug. klubu. Tako so se nasprotniki majske deklaracije, to je nasprotniki našega narodnega zedinjenja našli v neznatnih strančicah, katerih vrste postajajo vedno bolj redke z vsakim dnem. In ravno s tem, da je celi naš narod sprejel to idejo in pokazal na ta način, kako zdravo je njegovo jedro kljub vsem intrigam in manevrom imenovanih eksponentov, postaja naša ideja silna in bo končno zmagovalka!

Treba je samo, da ostane naš narod zvest samemu sebi, svoji sedanji prisegi zvestobe, naši veliki ideji, našemu narodnemu programu. Vstrajajmo, ne dajmo se zapeljati po hipokritskih besedah, ne oplašiti po grožnjah. Težka bo pot na — Kalvarijo in zahtevala bo še žrtev. Toda ravno te grožnje naj nam dajo prepričanje, da je ta pot prava, ravno besnenje nasprotnikov naj nas utrjuje v prepričanju, da so se nas pričeli bati, da jih plaši spoznanje, da je naš cilj dosegljiv, da je naš narodni program izvedljiv!

Njihov strah — naša nada, naša vera! Velika ideja, ki je prevzela naša srca, bo ostala — zmagovalka. Strah nasprotnikov nam ustvarja perspektivo v našo bodočo svobodo in samostojnost."

SLOVENIJA SE DVIGA.

(Slovenec, 12. decembra.) — "Straža, glasilo dr. Korošca, piše: Ves slovenski narod in vse slovenske stranke so pozdravile odločni korak, katerega je storil Jugoslovanski klub z majsko deklaracijo. Odkar je začel dr. Šušteršič igrati dvojno ulogo povodom te deklaracije, se je vzdignil vihar po celi Sloveniji in prihajajo od vseh strani izjave za deklaracijo od občin, od dekanij, od raznih klubov in strank in organizacij. Tako je prav!

Čim večja je nevarnost, toliko trdnejše morajo stati vsi ljudje na braniku naših narodnih svetinj. Kdor se sedaj skriva, je kukavica, izdajica in propalica!"

SLOVENSKE OBČINE ZA JUGOSLOVANSKI KLUB.

(Edinost, 9. decembra.) "Občinski odbor mesta Sežane na Goriškem je sprejel na svoji seji dne 2. decembra soglasno naslednjo izjavo: Jugoslovanski klub vstrajaj z neomahljivo trdnostjo pri deklaraciji od 30. maja. Korajžno naprej po začrtani poti do popolne rešitve! Slava Jugoslovanskemu klubu, zlasti pa njega predsedniku dr. Korošcu, kateremu moramo vsi slediti. Obenem izraža občinski odbor sežanske občine največje preziranje dr. Šušteršiču in njegovim petolizcem. — Župan Fran Štolfa.'

Pri isti seji je bil sprejet predlog, da prispeva občina 200 kron za Krekovo ustanovo ter je pooblaščen poseben odsek, da nabira prispevke za Krekov spomenik v Sežani, drugi v Orleku, tretji v Šmarjah in četrti v Dunah. Apeluje se na javnost, da radovoljno prispeva v ta namen in pokaže s tem, da je dr. Krekova misel o Jugoslaviji tudi naša misel."

(Slovenski Narod, 10. decembra.) "Občinski odbor občine Vič pri Ljubljani se soglasno pridružuje izjavam vseh slovenskih strank za državnopravno deklaracijo od 30. maja 1917. Izreka zahvalo prevzvišenemu knezoškofu Jegliču za tako odločen javni nastop in vsem voditeljem slovenskega naroda, ki so izjavili, da hočejo podpirati majsko deklaracijo za dobro in srečno bodočnost Jugoslavije.

Jugoslovanskemu klubu izraža iskreno sožalje radi prerane izgube buditelja jugoslovanske misli dr. Ivana E. Kreka ter mu kliče: "Neustrašeno, brezobzirno naprej do končnega cilja, z zavestjo, da stoji za vami celi pravi slovenski narod kot en mož. — Dr. Šušteršiču, kot desidentu v najbolj kritičnem trenotku pravi odbor: "Vi niste Slovenec, kakor tudi nobeden, ki je z Vami. Prenehajte z Vašim delovanjem v slovenski javnosti, ker nima slovenski narod v Vas niti najmanjšega zaupanja več."

Slične izjave so podale tudi občine Gorenji Logatec, Poljane pri Škofji Loki in Sv. Križ na Goriškem.

(Slovenec, 12. decembra.) "Občinski odbor občine Račna je sprejel na seji dne 8. decembra na predlog župana soglasno sledečo resolucijo: Občinski odbor z navdušenjem pozdravlja majsko deklaracijo Jugoslovanskega kluba in se ji v popolni meri pridružuje. Jugoslovanskemu klubu, predvsem pa njegovemu predsedniku, izreka najsrčnejšo zahvalo in popolno zaupanje pri delu za naše ideale. Neustrašeno in odločno naprej za pravico in resnico! Nočemo biti narod druge vrste, temveč gospodarji na svoji zemlji!"

V tem smislu so se izrazile soglasno tudi občine: Devica Marija v Polju (ljubljanska okolica) in Velike Lašče.

Na Štajerskem ste izjavile obmejni slovenski občini Geršak in Selnica na Muti, povdarjajoč, da gre jugoslovanska meja do Mure in ne do Drave."

(Slovenec, 11. decembra.) "Občinski odbor občine Škocjan pri Mokronogu je na svoji seji dne 9. decembra soglasno zaključil: 1. Navdušeno pozdravlja zedinjenje vseh jugoslovanskih poslancev v Jugoslovanskem klubu; 2. Odločno se izraža solidarnim z deklaracijo Jugoslovanskega kluba od 30. maja 1917, ker je prepričan, da je samo v izvršitvi te deklaracije rešitev našega naroda; 3. Pozdravlja vsako akcijo za čim skorajšnji mir; 4. Pozdravlja odločni nastop škofa Jeglača za narodno edinstvo. 5. Ogorčenje obsoja vsako, bodisi javno ali tajno delovanje deželnega glavarja dr. Šušteršiča, Jakliča in njegovih trabantov za razdor Jugoslovanov. — Objednem poklanja 100 kron za Krekov spomenik.'

V tem smislu ste podali izjavo tudi občini Hotederšica in Kamna Gorica.

(Slovenec, 10. decembra.) "Občina Rudnik se navdušeno pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba od 30. maja t. l. in prosi naše narodne zastopnike, da se neustrašeno bore za realizacije vseh Jugoslovanov.

Isto izjavljajo občini: Sora, Nakle, Preddvor in vremski Britof na Kranjskem, na Goriškem pa občina Nakło. Ta poslednja pravi med drugim v svoji izjavi: (Slovenski Narod, 12. decembra.) "Hočemo biti gospodarji na svoji zemlji, napojeni s svojo krvjo naših dedov, očetov in sinov, želimo živeti v najlepšem soglasju s svojimi italijanskimi narodnosti, ali odločno zavračamo njihovo nasilno kulturo in nadvlast na Primorskem."

VOLILCI POSLANCA JAKLIČA.

(Slovenec, 7. decembra.) "Stoindeset volilcev iz ribniške doline je poslalo poslancu Jakliču naslednje pismo: "Podpisani Vaši volilci smo sprejeli z velikem začudenjem vest, o Vašem izstopu iz Jugoslovanskega kluba. Zaprepastili smo se! Razlogov ne navajamo, ali Vi ste se mogli sami prepričati da je misel o jugoslovanski državi, katera se more realizirati samo potom Jugoslovanskega kluba, njegova najvstrajnejšega delovanja in najodločnejšega nastopanja, prešla v meso in kri slovenskega naroda. In zakaj naj bi ne bil državni poslanec našega okraja sodelovalec pri tem velikem delu? Ali naj samo kočevski okraj od daleč gleda zastopnike drugih okrajev, kako vrše največje naše narodno delo, katero je še kedaj videl naš narod. Zakaj moramo ravno mi najbolj poslušati roganje naših narodnih nasprotnikov o jugoslovanski državi. Hvaležni smo Vam, ako nam ekonomsko pomagate, **ali vse ekonomske dobrote radi žrtvujemo za izvršitev cilja, kateri je postal cilj celokupnega slovenskega naroda.** Ako poslanec ne vrši najvišje svoje dolžnosti — narodnega dela — ali ne pada senca tudi na njegove volilce! Narodno delovanje pa je izven Jugoslovanskega kluba, po našem mišljenju, ako ne nemogoče, pa vsaj silno težko.

Pozivljamo Vas, da se nemudoma vrnete v Jugoslovanski klub, sicer bodete izgubili pri nas vse zaupanje."

POSLANEC VERSTOVŠEK ZA OGRSKE SLOVENCE.

(Iz Verstovškovega govora v dunajskem parlamentu 4. XII.)

(Edinost, 8. decembra.) "Gre se za za nagodbo z deželami ogrske krone, toraj z deželami, kjer biva nad 60 odstokov prebivalcev ki niso Madžari. Nagodba pa se sklepa samo z Madžari, medtem ko se izpušča Hrvatsko, našo najbližnjo sestro, s katero želimo biti vsi Jugoslovani te polovice, in to ne po madžarski nagodbi, temveč tesno spojeni v ekonomskem, političnem in kulturnem oziru. Ker sklepajo nagodbe vedno samo Madžari, je seveda samo njim na korist. Naš slovenski narod ima o Madžarih samo najhujši utis. Od nekdaj je že želel, da se vsi Slovani popolnoma ločijo od teh hunskih ljudi. Mi vsakega globoko obžalujemo, ki mora živeti v madžarski državi. Slovenski Prekmurci (ogrski Slovenci onostran Mure) so dali Madžarom vso svojo poljedelsko kulturo, sami pa nimajo niti šol, niti kakega pouka v svojem lepem starodavnem panomskem jeziku, ki se ga morejo pri oblasteh svoje "svobodoljubne" države posluževati le s pomočjo tolmačev. Tako izgleda ono samoodločevanje narodov, katero je svoj čas grof Tisza tako hvalil. Poleg teh žalostnih razmer Slovanov v obeh državnih polovicah pa je imel ministrski predsednik dr. Seidler še pogum, da je trdil, da so dani vsi pogoji, da morejo vsi narodi sodelovati pri ureditvi države.

Naši bratje Slovenci na Ogrskem, katerih je 200,000, nimajo niti enega svojega poslanca, ki bi branil njihove težnje: v njihovem imenu se usoja govoriti renegat Wlasitz. Odločno toraj še enkrat protestiramo proti temu, da krogi avstrijskih in ogrskih državnikov zlorabljajo tako velike ideje, kakor je samoodločevanje narodov. Tolmačenje naših zahtev od strani teh krogov na način, kakor se sedaj dogaja, je izzivanje prve vrste, ki bo zadelo med narodom na najodločnejši odpor."

Nato je omenil znano izjavo treh slovenskih organizacij v parlamentu o falsifikatu ruske note. Prečital je izjavo zastopnika v Hrvatskem Saboru, ki zahteva princip samoodločevanja in samostojno državo Hrvatov, Slovencev in Srbov. Konečno je navedel, kako so se obnašali madžarski vojaki v Srbiji in tudi pri nas na Goriškem. Škoda, da ne smemo tega napisati v tem listu.'

GOVOR SLOVENSKEGA POSLANCA FONA.

(Slovenec 17. decembra.) "14. decembra je govoril v vojnem odseku delegacij goriški slovenski delegat, ki je napadal postopanje vojne uprave:

Vojne oblasti so preganjale na Goriškem naše prebivalstvo na nečuven način. Narejene so črne liste, denuncijanti so se razmnožili, može so zaprli in jih držali po tri mesece v ječi, ne da bi bili zaslišani. Ta posel sta opravljala kapitan Schubert in policaj Casapiccolo pod zaščito polkovnika Vojnovicha. Omenja nevrjetni slučaj, da je Vojnovich enostavno vzel nekemu sodniku obtožni akt v njegovi pisarni, da ne bi mogel sodnik zaslišati denuncijantov.

Dalje navaja grdo postopanje s preiskovalnim sodnikom Gradnikom in slučaje dr. Pura, Gabrščka, Jakla, Mermolje, Cudra, Mlekuša, Črnuta, dr. Gruntarja, itd. Nekega sodnika so hoteli odstraniti zaradi njegovega prijateljskega mišljenja o Čehih. Drugi sodnik je bil denunciran zaradi veleizdaje, ker je v kavarni govoril s svojim praktikantom — hrvatski.

Madžarsko vojaštvo je po vsem Goriškem naravnost besnelo. Vojaki so zahtevali madžarske napise v prenočiščih v Vipavi; duhovne so zaprli, ker so se pritožili zaradi nezaslišanega postopanja vojakov. Nekega moža iz Banjšice je dal neki Madžar zapreti, ker je nosil rudečo srajco in ga je Madžar imel za Garibaldinca.

General Nagy je obsodil nekega orožnika, da bo privezan k drevesu za dve uri, ker je naznanil, da Madžari plenijo po Bovcu. Neki častnik je napadal strežnice pri menaži. Strašno škodo so povzročili Madžari po vinogradih, poljih in livadah; konje so gonili v žito, si kuhali čaj iz grozdnega cvetja, sekali zelene loze in jih dajali konjem, rušili so sele koče. Delali so škodo, le da uničujejo. (Tri vrste zabranjene.)

Vojaštva se je polastila sploh naravnost bolna samovlada. Vsa oblast je prešla v njihove roke in jo izrabljajo povsod samo na škodo prebivalstva. Kontrole ni bilo nikakoršne in solidarnost je bila prepričana, da se ne bo parlament nikoli več sestal.

Temu naziranju je odgovarjalo preziranje parlamenta in poslancev. Slovenskega tržaškega poslanca dr. Rybara so poslali na Javorščck z naredbo, da ga naj tamošnji poveljnik postavi v "interesantno" pozicijo. Armadni poveljnik gotovo ni mislil, da naj se da dr. Rybaru prilika, videti zanimive stvari, niti da se izkaže junaka, temveč da se mu da prilika poginiti v bitki.

Poslanec Vukovič iz Dalmacije je advokat in ni bil nikoli vojak. Leta 1914. so ga vzeli v Dalmacijo za talca ter postopali z njim da se ne da popisati. Pozneje so ga odpeljali na Dunaj; vojaška komanda ga je pronašla popolnoma nesposobnim za vojaka. Kljub temu pa ga je policija izročila vojaškim oblastim in 13. marca so mu oblekli vojaško uniformo. Bil je najprej v "marškompaniji", a konečno so vendar uvideli, da je sposoben samo za pisarno. Niso ga pa porabili v pisarni, temveč je moral nabirati koprive, kositi, sušiti seno in kopati na njivi. Oditi ni smel ni ti k pogrebu, ko mu je umrl oče

Vojaštvo je bilo vedno povod za germanizacijo. Vojna komanda je tekom vojne enostavno proglasila nemški jezik za državni premenila slovenska imena mest odredila pouk nemškega jezika v slovenskih ljudskih šolah. On je izposlovala tudi ukaz železniškega ministra, da morajo znati vsi železniški uslužbenci nemški jezik govoriti in pisati, ker vojaštvo, tako pravi, ne more razumeti železničarjev.

Govornik vprašuje vojnega ministra, ali je izdano isto povelje tudi na Madžarskem in zakaj ne odženejo slovenskih vojakov iz strelnih jarkov, kakor slovenske železničarje iz službe, ko je gotova stvar, da se nemški častniki ne morejo z njimi razgovoriti.

Konečno je povdaril poslanec Fon, da pridejo pri zločinih, katere so izvrševali vojaki nad prebivalstvom, v poštev na stotisoče ljudij.'

SLOVENSKE ŽENE ZA SVOBODNO JUGOSLAVIJO.

Slovenski Narod in Slovenec sta priobčila 1. decembra naslednjo resolucijo slovenskih žen in deklet:

"Slovenske narodne žene in dekleta slovesno izjavljamo, da smo z dušo in srcem za majsko deklaracijo Jugoslovanskega kluba in zahtevamo v "Habsburški monarhiji" zedinjenje našega slovensko-hrvatsko-sbskega naroda.

V strašni vojni nam krvave srca od tisočerih ran: na bojiščih nem padajo naši dragi možje, sinovi, očetje, bratje in zaročenci, a doma nam nalaga beda in trpljenje naših mater strašna bremena. Naše solze, naša tuga, naše trpljenje ne more in ne sme biti zastonj. Svojo bol polagamo na žrtvenik svojega naroda. Solze in trpljenje slovenske matere, žene, hčere in neveste morajo biti skupno s krvjo slovenskih mož in mladeničev za dragi narod, da tudi njemu enkrat zasije solnce svobode.

Zavedajoč se svojih dolžnosti kot čuvarice slovenskega ognjišča, zahtevamo v svojem imenu, v imenu svojih dragih na bojišču, v imenu svojih otrok **za ves naš ljubljeni narod zedinjenje, samostojnost, neodvisnost.**

Hočemo, da bodo naši otroci srečni in svobodni državljani svobodne Jugoslavije.

Pozdravljamo naše narodne poslance v Jugoslovanskem klubu, izražamo jim svoje priznanje za dosledno in neustrašeno delovanje v smislu deklaracije in globoko obsojamo vsako kršenje jugoslovanske solidarnosti kot narodno izdajstvo.

Iz dna srca želimo slovenske žene mir. **Resničen mir bo prinesla našemu narodu samo zedinjenja Jugoslavija,** kakoršno zahtevajo naši poslanci v svoji deklaraciji.

Cilka Krekova(sestra dr. J. Kreka).

Franja drk Tavčerjeva, (soproga ljublj. župana.)

JOSIP PERKO

SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Street Chicago, Illinois

Telefon: Canal 28[illegible].

Se priporoča rojakom Slovencem za obilen poset. "Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in nejstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastonj.

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%

obresti na hranilnih ulogah

3%

Obresti ako nedvignjene, se pripišejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo.

Pri nas bodete vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezžičnem brzojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Oddajamo v najem varnostne škrinjice po $3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslopje, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za zvezno poštno hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital $150,000. Rezervni sklad $360,000.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.

(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)

Nemško spisal Jos. Spillmann S. J. Poslovenil ***

(Nadaljevanje.)

In čez most in po obokanem hodišču od vrat se je zdaj valila zmage pijana in maščevanja žejna povodenj; v hipu je bil dvor preplavljen in mi od vseh strani od drhali zajeti. Orožje smo bili oddali Elieju in njegovim gardistom ter bili proglašeni za vojne jetnike. Obetal nam je varnost življenja. A če je tudi resno mislil, kako bi mogel krotiti srd množice, ki se je od vseh strani zaganjala v nas? Vse naokoli grozeče pesti, od divje strasti spačeni obrazi, krvi hlepne oči, goli noži, sekire in drogovi! A še bolj divje od mož so zdelovale ženske, podobne peklenskim pošastim. One so tudi začele morijo. Mislil sem, da mi je prišla zadnja ura, in čutil, kako mi je mrzle pot orosil čelo. V boju gledati smrti v oči, je lahko v primeri z našim položajem; brez brambe čakati smrti od rok teh hudičev v človeški podobi.

Še danes mi je uganka, kako smo bili tedaj vsi Švicarji — razun dveh mož — oteti, dočim je večina invalidov umrla najstrašnejše smrti. Res, da so nekateri naši vojaki kričali, da niso streljali na ljudstvo: a to so zatrjevali tudi invalidi, pa so vendar umrli kakor njih poveljnik. Rešitev moram pripisati le posebnemu božjemu varstvu in pozneje tudi nisem zanemaril svoje obljube Materi Božji v Einsidelnu. To je da, smrtnega strahu smo dovolj užili, ko so nas vlekli skozi Svetoantonsko Ulico na Obrežni Trg in od tam kot jetnike v Châtelet. Skoro pri vsakem koraku se je zabliskal proti nam nož ali meč in oglasila grožnja.

Na Obrežnem Trgu je umrl de Launay. Pred mojimi očmi so ga ženske takorekoč razsekale in na kose raztrgale. Njegova glava je bila prva, ki so jo nataknili na drog in jo tako nosili po mestu. Kolikokrat sem pozneje videl ta grozni prizor!

Tudi v ječi se še dolgo nismo čutili varne. Vso noč je prodiral s ceste hrup divjajoče množice. Razdirali so tlak, gradili barikade, topove vlekli na vrh Mont-martra, patrulje meščanske straže so krožile po cestah in se klicale. O polnoči je nas splašilo besno vpitje, in z grozo smo videli skozi zamreženo okno, kako se tropa pijancev vali proti naši ječi. Nesli so približno tucat odrezanih glav naših nesrečnih tovarišev na dolgih drogovih ter nam jih moleli gori pred okno, ozarjene od rdečega svita bakelj.

"De Launay in njegovi tolovaji vas pozdravljajo," je vpila drhal. "Jutri pride vrsta na vas, čim trinog pusti prvič ustreliti na Pariz!! Potem so se z divjim krohotom vlekli ob Seini navzdol proti Louvru.

XVI.

Pohod v provinco.

Ko je padla Bastija, je kralj obupal, da bi mogel s silo zadušiti vstajo. Bil je voljan, čete, ki so bile krog Pariza zbrane, odposlati v province, Neckerja poklicati nazaj v ministrstvo in ravnati se po volji Narodnega Zbora. Ludvik XVI. se je hotel za vsako ceno izogniti prelivanju krvi. Celo to je storil, da je z veliko hrabrostjo šel v mestno hišo v Pariz, da bi ljudstvo prepričal o svojih mirnih in spravljivih namerah. Tam so ga slovesno pozdravili. Mestni svet je bil pravkar Baillyja izbral za Pariškega župana in Lafayetta z poveljnika narodne brambe, in zdaj je sklenil, da na prostoru Bastije, ki se ima porušiti, postavi kralju spominski kip kot "začetniku svobode, obnovitelju sreče. očetu Francoskega naroda.'

Naravno torej, da smo bili tudi mi "pomiloščeni". Zvečer 17. julija, ko je kralj ob radostnih klicih ljudstva zapustil Pariz, se je odprla naša ječa. Veliki sodnik Keyser nas ni bil pozabil. Brž ko se je bila Bastija vdala, je v mestni hiši srčno zahteval našo osvobododitev, sklicuje se na pogodbe s Švico, ki so Švicarske vojake odtegovale Francoskim sodiščem ter jih podrejale lastnim sodnikom. Kajpada se niso oziral na njegove zahteve; zakaj hoteli so nas pridržati za talnike. Zdaj pa v radosti splošnega pobratimstva je bil Bailly nemudoma podpisal povelje, da nas izpuste, in vrli veliki sodnik je bil osobito prišel v Chatelet, da nas popelje na svobodo.

Prisrčno je nas sprejel v veži ter je lajtnanta od Flue in mene povabil, da bi čez noč bila njegova gosta. Ko pa je poštenjak iz Unterwaldna čul, da njegov polk brškone naslednje jutro že odrine v Normandijo, se je skupno s svojimi ljudmi neutegoma poslovil. Veliki sodnik je vsem stisnil roko in izročil poročniku od Flue polno mošnjo z naročilom, naj denar razdeli hrabrim vojakom, katerim se ima zahvaliti za rešitev življenja.

Tako smo se ločili. Jaz sem šel s Keyserjem v ulico Sv. Apollonije, kjer sem našel tudi njegovega sina in od njega zevedel, da gre naš polk v vojašnice v Courbovoje in Rueil (b. Kurvoa in Riej) in da ima posihmal samo nalogo, skupno z narodno brambo stražiti kraljeve vrtove in in Parizu.

"Kralj je docela obupal nad seboj in svojo stvarjo," je žalosten dejal veliki sodnik. "Zakaj se bo moral s tem zadovoljiti, kar mu bo Narodni Zbor pustil od njegovega kraljevega prava in veličanstva."

"Njegovi najbližji sorodniki in prijatelji bežijo," je pripovedoval Karel Franc. "Artois, Conde-ji, Enghien, Polignac, Broglie, Breteuil, Lambese in kdoroli se je na dvoru zameril Orleanovi stranki, je zdaj na potu v inozemstvo. Jaz sem vesel, da naš polk jutri, zopet odrine v Nancy. Kdo naj tukaj le zato nosi kraljevo uniformo, da ga zasramujejo?

Res je bilo žalostno videti, kako se je kralj danes peljal v svojo prestolnico med narodno brambo, ki je prezentirala puške, ukradene iz njegovih orožaren, obdan od gardistov, ki so mu prelomili prisego. A še bolj žalostni dogodki bodo prišli, vkljub današnji spravni svečanosti. — Toda vse to nas ne sme nagniti, da bi prelomili svojo vojaško prisego. Ostati moramo, ako nas kralj prostovoljno ne odpusti," je resno dejal veliki sodnik.

Bolela me je ločitev od Karla Franca, čigar polk je res že naslednje jutro zapustil okolico in se vrnil v svoje staro posadno mesto Nancy. Tudi polk Salis-Samden je dobil povelje, odriniti v Arras in Romen, kakor so bili sploh vsi Švicarski polki odpravljeni iz bližine Parija. Karel Franc mi je ponovno svetoval, naj se tesno oklenem Redinga, čigar trdni in plemeniti značaj mi je na vso moč hvalil. Rad je pa videl, da je bil ločen od mene sanjarski Salis, in skoro bi se bila še ob slovesu radi tega prepirala. No, vendar je pravo trdil, kakor sem spoznal pozneje.

Stara Blanchet je bila od prestanega strahu še bolna ter je morala biti v postelji. Njena hči iz predmestja Saint-Martin ji je stregla ter nam gospodinjila. Ko sem dobro starko obiskal, se je od veselja jokala ter me zopet in zopet nazivala svojega in gospodovega rešitelja. Potem mi je šepnila, da mi gospod veliki sodnik tega nikoli ne bo pozabil; ni sicer njegova navada, veliko govoriti, a brez dvoma bom jaz njegov zet, tako gotovo ,akor je njej ime Rozalija Blanchet.

"Brž ko je gospod sodnik doznal, da ste rešeni iz Bastije in kako hrabro ste se tam držali, je pisal svoji gospodični hčeri v Švico, in lahko na prste zračunamo, kaj je stalo v pismu. Tako brez soli v glavi nisem, čeprav sem stara. Torej le zaupajte, moj dragi mladi gospod! Lepo dekle, ki ste mi ga kazali v svoji knjigi za risbe, bo vaša gospa. Le malo potrpljenja; vse bo še imelo srečen konec!"

Ta tolažba mi je zaenkrat morala zadostovati, ker pisma iz Zuga, ki so bila mej tem došla, so bila malo spodbudna. Baron Zurlauben je sicer o mojem dvoboju sodil bolj po vojaško, a tem huje sem ranil bogoljubno srce svoje dobre matere in drage Verene. V moji bolesti me je hrabrilo upanje, da bom še vse popravil in v bodoče mater tem bolj razveseljeval, če sem jo zdaj užalil. Dogodki zadnjih dni so mi pač tudi roko Verene zopet pridobili.

Drugi dan zarana sem poiskal naš polk in majorja pl. Bashmanna. Našel sem majorja s stotnikom Redingom in več drugimi častniki v Courbevoie. Napeto so poslušali moje poročilo, in major je hvalil naše obnašanje v obrambi Bastije.

"Rad bi vaše ime, in ime poročnika od Flüe in ostalih kralju sporočil," je dejal, "in vojaško odlikovanje bi bilo pošteno zasluženo plačilo, ako — na, ne govorim dalje o tem! Časi so se spremenili in namestu zvestobe zdaj plačujejo prelomitev prisega! A mi, gospodje, se radi tega ne spremenimo!"

Potem mi je razložil, da z vseh strani dežele poročajo, kako se kmetje dvigajo zoper plemenitaše — vlasteline in strašno divjajo s požigom in pomorom. Zato da so se pravkar skupno posvetovali, ali bi mogli vstreči mnogim in nujnim prošnjam za pomoč.

(Dalje prihodnjič.)

Milijonarji imajo tudi to udobnost, da dobijo lahko vsepovsod blago na upanje.

*

Najgrša stvar pod solncem je izgubljena čast in slab vgled.

*

Dobra ideja je ista, katero se lahko izvrši in zamenja v denar.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Liniment.

Za dobro in uspešno domačo rabo bi morala vedno imeti to zdravilo vsaka družina, kajti to zdravilo kmalu odpravi bolečine v prsih, v križu, v kolku, ali kjerkoli si že bodi, če so te bolečine nastale vsled revmatizma, ali prehlada.

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje) je znano kot izborno mazilo pri zdravljenju revmatizma, okorelosti udov, hrbtobola in krčev. To je zelo uspešen lek, kojega naj bi imela pri rokah vsaka družina. Natačna navodila so označena na steklenici.

Cena 30 in 60 centov.
Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Išče se šivalke

ženskih slamnikov

Sprejemajo se tudi učenke za to obrt. Plača za časa učenja.

Lippert-Green Co.
1038 W. Huron St.
Chicago, Ill.

Čast, komur čast.

Čemu ima na tisoče ljudstva več zaupanja v Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino, kakor pa v kaka druga želodčna zdravila? Zato ker vedo, da je Trinerjev eliksir opravičen do javnega pripoznanja. To vino pomaga hitro in zanesljivo. Mr. George Papu, živeč v Salem, O., je bolehal na želodcu tri leta. Sedaj nam piše z dne 27. januarja 18 sledeče: "Sedaj se počutim zopet popolnoma zdravega; to zdravje sem pa dosegel edinole s Trinerjevim ameriškim eliksirjem." — V svojem pismu z dne 14. febr. t. l. piše Mrs. Kuhnimhof, Columbus, O. sledeče: "Hvala Bogu sedaj sem zopet zdrava; samo 1 steklenica Trinerjevega ameriškega grenkega zdravilnega vina mi je pomagala." — To vino lahko dobite v vseh pekarnah. Cena je $1.10 — Letošnja izvanredno huda zima je marsikaterega prisilila, da je iskal kako zdravilo proti izpahkom, revmatizmu, nevralgiji, oteklini itd. je Trinerjev Liniment najboljše zdravilo. Cena 35 in 65c v lekarnah; nevralgiji, oteklini; za to je Triner, Company, izdelujoči kemisti, 1333—1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Advertis.)

KORISTNE STVARI.

Razpošiljam sladno ječmenovo kavo, suhe rože, cvetja in druge pripomočke ki so opisani v knjigi "Domači zdravnik"; tudi razne dišave za pripravo okusnih jedil. Pišite po cenik.

Math. Pezdir
P. O. Box 1611, New York, N. Y.

Pazite

na cene v našem oknu. Še boljše pa naredite, ako pridete sami v trgovino. Ako niste zadovoljni z blagom, prinesite ga nazaj, zamenjalo se Vam bode, ali pa vrnil denar. To Vam jamči

Vaš rojak
JOHN GOTTLIEB.
1821 W. 22nd St., Chicago, Ill.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1918:

Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

I. tajnik: Frank Trempus, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Jurij Gerguraš, 5164 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh,

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je $1000., $500. ali $250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali $7.00 bolniške podpore na teden.

Slovenci in Hrvati, kteri še niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri II. tajniku Frank Golobič, 5212 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko zboli in ravno tako zopet ko ozdravi.

Prva in edina slovenska trgovina Z OBUVALOM (ČEVLJI) v Chicagu, Ill.

Andrej Ogrin, lastnik
1845 W. 22. St., Chicago.

Se toplo priporoča rojakom Slovencem in bratom Hrvatom. — Svoji k svojim!

MARIJA SLUGA
1828 W 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se uljudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in ogrekim Slovenkam.

Tvrdka **E. Bachman, inkorp.**

ZASTAVE, REGALIJE IN RAZNE DRUŠTVENE POTREBŠČINE.

2107 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill.
Telefon: Lawndale 441.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakoršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasanosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slaboče, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.
Manufacturing Chemists
1333-1343 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

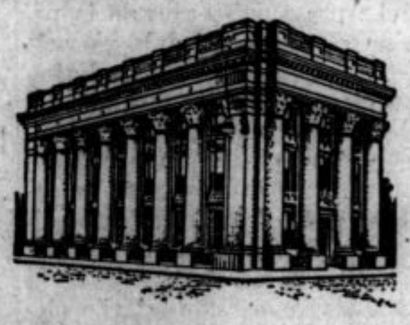

Nacijonalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad $8,500.000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad $550.000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3% Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od $1.00 naprej. 3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.
Joliet, Illinois.
"LJUDSKA BANKA".